

AHOs rapport om studiekvalitet

For perioden 1.7.2004 - 30.6.2005

Innhold

1. Rapportens innhold
2. Statusrapport om studiekvalitet
  - 2.1 Beskrivelse av kvalitetsarbeidet
  - 2.2 Faglig og administrativ organisering
  - 2.3 Undervisning (status 30.06.04)
  - 2.4 Faglig ansatte
  - 2.5 Sensorer
  - 2.6 Studenter
    - 2.6.1 Master i arkitektur og master i industrideSIGN
      - 2.6.1.1 Opptak
      - 2.6.1.2 Studenter
      - 2.6.1.3 Kandidatproduksjon
      - 2.6.1.4 Utnveksling
    - 2.6.2 Erfaringsbasert master
      - 2.6.1 Opptak
      - 2.6.2 Kandidatproduksjon
    - 2.6.3 Kandidater ved forskerskolen
  - 2.7 Læringsmiljøet, bruk av lokaler, utstyr og andre læringsressurser
  - 2.8 Studentenes mulighet til å påvirke virksomheten
  - 2.9 Velferd
3. Kvalitetsarbeidet i rapportperioden
  - 3.1 Opptak master i arkitektur og master i industrideSIGN
  - 3.2 Informasjon og veiledning
  - 3.3 Studie-/ kurstilbud
  - 3.4 Diplom
    - 3.4.1 Evaluering av diplomordningen
  - 3.5 Erfaringsbasert master
  - 3.6 Forskerskolen
    - 3.6.1 Forskerskolens programstyre
  - 3.7 Internasjonalisering
  - 3.8 Evaluering av mastergradsundervisningen
    - 3.8.1 Systemutvikling
    - 3.8.2 Resultatene høsten 2004 og våren 2005
    - 3.8.3 Evaluering av læringsmiljø
4. Implementering, erfaringer og fortsatt arbeid

Forord

Kvalitetsarbeidet innenfor undervisning ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo følger to linjer. Delvis dreier det seg om å utvikle og sette i verk prosedyrer og rutiner for kvalitetsikring. Den andre siden av arbeidet er å sikre at AHO produserer resultater som tilfredsstillende skolens mål om å være en eliteskole som dokumenterer ”excellence”. Intensjonen er selvfølgelig å utvikle kvalitetssikringssystemer som med smidighet og selvfølgelighet støtter opp om arbeidet for å øke resultat kvaliteten. AHO er nå i en situasjon der kvalitetsarbeidet er drevet så langt at fokus i større grad direkte kan rettes mot resultat kvaliteten.

AHO legger her fram sin andre rapport om studiekvalitetsarbeidet ved institusjonen. Rapporten omfatter arbeidet med Kvalitetsreformen ved AHO i perioden fra juli 2004 til juni 2005. Den første rapporten dekket perioden januar 2003 til juni 2004. Rapporten er en del av AHOs kvalitetssystem. Den er en oppsummering og evaluering av det arbeidet som gjøres for å vedlikeholde og utvikle skolens studiekvalitet og kvalitetssikring. Den skal samtidig tilfredsstillende kravene fra NOKUT om at institusjonene skal utarbeide en årlig rapport ”som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvalitet ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet. (ref. kriterier fastsatt av NOKUTS styre 5.5.2003).

Årsrapporten er integrert i AHOs styringssystem og den brukes som et av underlagene for strategiske prioriteringer og tildeling av ressurser. Årets rapportering følger i meget høy grad fjorårets rapportering hva gjelder disposisjon, tabeller og oppstillinger. En del av teksten fra fjorårets rapport er gjentatt i denne av hensyn til lesevennligheten for den som ikke sitter med begge rapportene foran seg.

AHO har i et tiår hatt et kvalitetssystem med ambisjon om å være dekkende for alle deler av vår virksomhet. Ved fjorårets rapportering ble det bestemt at både skolens generelle kvalitetssystem og kvalitetssystemet for studiekvalitet skulle ligge åpent og tilgjengelig for studenter, skolens ansatte og allmennheten. Revisjonen som var en følge av dette er fortsatt i gang, spesielt gjelder dette justering i forhold til ny universitetslov som trer i kraft 1. august 2005.

Antallet interne evalueringer har vært noe lavere for denne rapporteringsperiode enn for den foregående. Implementeringen av studiekvalitetssystemet pågår fortsatt.

Karl Otto Ellefsen
Rektor AHO

1. Innhold

Rapporten gjelder for perioden 01.07.2004 - 30.6.2005. Rapporten er en del av AHOs kvalitetssikringssystem. Det er andre gang AHO presenterer sin undervisning i denne formen, og årets oppsett er likt fjorårets. En del av den mer beskrivende teksten er ført over i denne rapporten slik at leseren ikke skal være tvunget til å ha begge rapporter på bordet samtidig. Alle tabeller er ført frem et år. Enkelte er forenklet slik at de følger den årsrapportering (kalenderår og ikke studieår) som høgskolen leverer til departementet i juli hvert år. I en del tabeller er tall for 2000 og 2001 utelatt. Bare der hvor det har vært interessant for å se på langtidstendenser er de tidligere årene tatt med. Rapporten har fortsatt en beskrivende form. Den har tre deler: en status over studiekvaliteten slik den fremstår i dag (2), en gjennomgang av kvalitetsarbeidet i rapportperioden (3) og en punktoppsummering av implementering, erfaringer og fortsatt arbeid med å høyne kvaliteten på AHOs studietilbud (4).

Rapporten samler og analyserer data fra mange kilder. Spesielt viktig er nasjonale databaser som Felles Studentsystem (FS), Databaser for Høyere Utdanning (DBH) og BIBSYS/ForskDok. Spesielt viktig i kvalitetsarbeidet er også resultatene av student-, faglærer- og sensorevalueringer.

NOKUTs styre godkjente AHOs kvalitetssikringssystem 18. april 2005.

2. Statusrapport om studiekvalitet i perioden

Rapporten vil bli produsert årlig og inngår i kvalitetssikringssystemet ved AHO. Den bygger i hovedsak på sammenstilte interne data, evalueringer som er gjennomført i perioden og data fra utredninger gjennomført i regi av strategiske utvalg (forskerskolen, diplomsystem (mastergrad), internasjonalisering, grunnundervisning, opptak). Øvrige informasjonskilder er FS, NSD - Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og, SSB-statistikk fag- og forskningsbibliotek.

2.1 Beskrivelse av kvalitetsarbeidet

System for kvalitetssikring av studiene ble etablert i 2003 og våren 2004. Kvalitetssystemet legger opp til studentevalueringer og kontinuerlig bruk av de redskaper for kvalitetssikring som er eller vil bli etablert. En kvalitetsheving av studiene ved AHO forutsetter et samspill som involverer studenter, vitenskapelig ansatte, administrasjon og skolens ledelse.

Årsrapporten er et ledd i kvalitetsstyring og -sikring av utvikling av AHOs studietilbud.

I 1996 ble det første samlede kvalitetssystem for AHO gjort operativt gjennom et word-dokument tilgjengelig på felles server for alle ansatte. Som en følge av kvalitetsreformen ble den kontinuerlige oppfølgingen av systemet intensivert. Spesiell oppmerksomhet ble gitt studiekvaliteten. Arbeidet var i 2004, frem til NOKUTs evaluering av AHO i oktober,

organisert med hovedansvaret plassert i AHOs ledelse og gjennom en arbeidsgruppe bestående av rektor, direktør, leder for studieadministrasjon, en instituttleder og et medlem fra vitenskapelig ansatte, en student og en ansatt med spesielt ansvar for kvalitetsarbeidet. Revisjoner av forskrifter, retningslinjer og rutiner har vært behandlet i de ordinære strategiske utvalg og av styret. Driften av kvalitetssystemet har vært tillagt direktøren. De enkelte enheter (innen administrasjon og undervisning) er tillagt ledelsesansvar for eget felt og nivå. Per 1. januar ble det tilsatt en ansvarlig (rådgiver) for kvalitetsarbeidet på AHO.

AHO har et kvalitetssystem som i prinsippet skal dekke alle sider ved virksomheten ved institusjonen. Systemet er gjenstand for kontinuerlig utvikling og vedlikehold. Den delen av kvalitetssystemet som eksplisitt dreier seg om studiekvalitet er i tillegg skilt ut som eget system: studiekvalitetssystemet. Hele kvalitetssystemet, inklusive systemet for studiekvaliteten, er offentlig tilgjengelig på <http://www.aho.no/>.

Prinsipielt har alle aktiviteter på en undervisningsinstitusjon betydning for studiekvaliteten, men ikke alle er like sentrale. Vurderingene av hvilke aktiviteter som er av stor betydning og hvilke som ligger mer perifert tas i forbindelse med årsrapporteringen. Sideordnet med aktivitetsbeskrivelsen produserer institusjonen en rekke evalueringsrapporter på innsatsområder i den aktuelle perioden. Oppmerksomheten omkring kvalitetsheving er knyttet til rullerende rutiner som involverer studenter og ansatte.

AHO har benyttet Kvalitetsreformen til å gjennomgå og dokumentere institusjonens aktiviteter, og det er gjennomført en systematisk kvalitetsheving innenfor undervisning. Revisjon av AHOs studieplan pågår fortsatt. Det er utviklet:

- Studiekvalitetssystemet, tilgjengelig på AHOs hjemmesider (<http://www.aho.no/> > kvalitetssystem > studiekvalitet)
- rutiner for internevalueringer (studenter, sensor og læreres evaluering) av undervisning (<http://www.aho.no/> > kvalitetssystem > studiekvalitet)
- rutiner for sikring av resultat kvalitet gjennom utstrakt bruk av eksterne sensorer
- individuelle utdanningsplaner fra og med opptaket i 2003
- utvikling av et system for studieveiledning (<http://www.aho.no/> > kvalitetssystem > studiekvalitet)
- innføring av student-web

I perioden er det gjennomført en større evaluering av grunnundervisningen. Denne har dannet grunnlag for de diskusjoner som ble ført høsten 2004 og de endringer som er satt inn fra studieåret høsten 2005.

2.2 Faglig og administrativ organisering

AHO har som ledd i Kvalitetsreformen gjennomført en avklaring om faglig organisasjon og ansvar. AHO ble våren 2004 omorganisert fra 4 til 5 institutter med ansatte instituttledere. AHO har en matriseorganisasjon der 4 strategiske utvalg relatert til undervisningen (undervisningsutvalg, opptaks- og godkjenningsutvalg, forskningsutvalg og læringsmiljøutvalg) supplerer linjeorganisasjonen.

Organisasjonsplanen (diagram settes i nærheten av denne teksten) s. 4 i forrige utgave

Strategisk utvikling av studieplanleggingen:

Mastergrad (og erfaringsbasert master): Undervisningsutvalget

Forskerskolen: Forskningsutvalget og programutvalget for forskerskolen

Opptak og godkjenning:

Mastergrad (og erfaringsbasert master): Opptaks- og godkjenningsutvalget

Forskerskolen: Forskningsutvalget og styret

Godkjenning av sensorer og bedømmelseskomiteer:

Mastergrad (og erfaringsbasert master): Undervisningsutvalget/styret

Phd-graden: Forskningsutvalget og styret

Styringsløyfen er en beskrivelse av planleggingsforløpet: Evaluering, årlig budsjettering, studieplanlegging, budsjettrevisjon. Styringsløyfen er endret fra 2003 – 2004 rapporten. Salderingen av budsjettet i august får ikke med endringer på undervisningssiden før ved ny budsjettbehandling. Studieplanen legges i løpet av vårsemesteret av hensyn til studentenes valg av kurs. Disponering i forhold til undervisningen som blir gjennomført i høstsemesteret blir da ikke berørt av budsjettsalderingen.

Styringsløyfen diagram (se s. 6 i forrige utgave 2003-2004)

2.3 Undervisning ved AHO (status pr. 30.6.04)

AHOs utdanningstilbud er sammensatt av fire ulike nivåer:

- grunnutdanning (gir ikke formalisert grad)
- masterutdanning
- erfaringsbasert masterutdanning
- forskerskolen (obligatorisk del av forskerutdanningen)

Generelt om de profesjonsorienterte kandidatutdanningene

AHO har i dag to studieretninger; arkitektur og industridesign. Begge utdanningene har etablerte spesialiseringsfelt. Innen arkitektutdanningen er spesialiseringsfeltene bygningsprosjektering og urbanisme. Innen industridesign er spesialiseringsfeltene produktdesign og interaksjonsdesign. Utdanningene har gjennomgående løp og gir ikke bachelorgrad etter 3 år.

Utdanningen i arkitektur omfatter 5,5 år inkludert diplom. Studiet fører fram til Master i arkitektur. Utdanningen i industridesign har 5 års varighet inkludert diplom. Studiet fører fram til Master i industridesign. Det henvises til skjematisk fremstilling av studieforløpene i studieplanen (s. 8-10).

Fra høsten 2005 er det tatt opp studenter til mastergradsstudie i landskapsarkitektur. Forarbeidene til denne endringen i AHOs studietilbud har vært gjort våren 2005.

Undervisningen følger akademimodellen hvor den vesentligste delen av studiene foregår som studioundervisning, altså en prosjekt- og problemorientert undervisning. Denne typen undervisning innebærer nær kontakt mellom veileder og student ("mester – lærling"). Undervisningsmodellen inneholder således både individuelt tilpasset undervisning og fellesundervisning i små studentgrupper. Gjennom denne undervisningsmodellen kombineres en yrkesrettet utdanning med en utforskende, eksperimenterende og kritisk fagutvikling. Oppgavenes karakter er tilpasset studentenes nivå og gis med ulike grader av kompleksitet og med ulike krav til forkunnskap.

Grunnundervisningens første år gir studentene en basis som er felles for alle studenter ved AHO. Både den teoretiske undervisningen og deler av studioundervisningen er felles for de to studieretningene. Undervisningen tar først og fremst sikte på å:

- Etablere et godt læringsmiljø som motivasjonsfaktor for det videre studieforløp
- Etablere gode arbeids- og studievaner
- Gi elementær kunnskap innen teori, historie og teknologi
- Gi studenten en grunnleggende innføring i arbeidsmetodene og verktøyene i formingsfagene

Studentene skal gjennom oppgavene etablere forståelse for samspillet mellom utøvelsen av faget og krav og behov i samfunnet rundt. Studentene skal etter første år vise evne til observasjon, analyse og refleksjon i prosess og produkt. Omleggingen av grunnundervisningens første år er en følge av kvalitetsarbeidet.

2. og 3. studieår (obligatorisk for industridesign) og 2. studieår (obligatorisk for arkitektur) er blitt gjennomført etter gammel studieordning med en tematisk tilrettelegging av innhold. Endringer av grunnutdanningens første år har vært prioritert. Evaluering og diskusjon av 2. og 3. år ble igangsatt høsten 2004, endringene er vedtatt våren 2005 og gjennomføringen er igangsatt ved studiestart høsten 2005. I grunnundervisningen gis det et hovedemne og i tillegg gis det undervisning i støttefag som for eksempel historie.

For industridesign er studieforløpet (4 semestre) organisert gjennom tema:

- ergonomi og estetikk (3. semester)
- teknologi, prosjektstyring og metode (4. semester)

- konseptuell designutvikling (5. semester)
- merkevare og kulturforståelse (6. semester)

For arkitektur var studieforløpet (2 semestre) organisert gjennom tema:

- introduksjon til urbanismens fagfelt (3. semester)
- byggteknologi (4. semester)

3. studieår (arkitektur) og 4. og 5. studieår (alle studenter) er tilrettelagt med et studiokurs (24 studiepoeng) og et temakurs (6 studiepoeng). Et studio ledes av en ansvarlig faglærer som sammen med andre faglærere og timelærere har ansvar for undervisning og tilrettelegging av progresjon gjennom kurset. Kravene til progresjon måles ved tett oppfølging av studentene. Lærerteamet har ansvar for: veiledning til den enkelte student, delgjennomganger, forelesninger, seminarer, workshops og ekskursjoner.

Studentene kan i prinsippet fritt velge sine studieforløp gjennom studiet. Kursene på industridesign er tilrettelagt slik at studentene i realiteten følger et gjennomgående forløp fra 4. til 5. år. Fra høsten 2003 har studiokurs for arkitekturstudiet vært prioritert enten for 3. studieår eller for 4. og 5. studieår. Institutt for urbanisme har tilrettelagt sine studiokurs med en mulighet for studentene til bevisst å velge et studieforløp med spesialisering i urbanisme.

Undervisningsutvalget fatter vedtak om fordelingen av kurs innen ulike tematiske felt og innen temakursenes karakter. Utvalget skal sikre at fornuftige løyper gjennom studiene skjer (fra 2004) gjennom individuelle utdanningsavtaler. Høsten 2004 ble det satt i gang forsøk med spesialisert program for et to-semesterforløp på institutt for urbanisme.

Tabell 1 Fordeling av studiokurs etter tema* 2002 - 2004. Tabellen viser kategoriene brukt i studieplanen for 2004

semester	2003 V	2003 H	2004 V	2004 H	2005 V
Arkitektur prosjektering	5	5	5	5	4
Urbanisme, prosjekt	2	2	2	2	2
Interaksjonsdesign, prosjekt	1	2	1	2	1
Produktdesign, prosjekt	1	2	1	2	1
Spesialkurs (eks. Årbok)		1		1	

* den tematiske oppdelingen er første gang brukt i studieplanen for masterstudiene høsten 2004

Tabell 2 Fordeling av temakurs etter kursets karakter 2002 - 2004. Tabellen viser kategoriene brukt i studieplanen for 2004 og 2005

semester	2003 V	2003 H	2004 V	2004 H	2005 V
Teorikurs	6	5	6	8	8
Verktøykurs	1	4	3	4	5
Spesialkurs (Diplomforberedning, Årbok)	1	1	3	1	3

I tillegg til studiekurs i den oppsatte studieplan har studenter i 4. og 5. studieår rett til å gjennomføre selvprogrammerte studioopplegg under forutsetning av tilstrekkelig modenhet samt veiledningskapasitet på det institutt hvor oppgavens tema er relevant (se forskriften).

Tabell 3 Selvprogrammerte semesterenheter (studiekurs av 24 studiepoeng) 2003- 2005

semester	2003 V	2003 H	2004 V	2004 H	2005 V
Selvprogrammering	6	7	9	5	7

En viktig forutsetning for studietilretteleggingen er at studentene har fast arbeidsplass på tegnesal. I tillegg er medstudenters og læreres tilstedeværelse viktig for uformelle samtaler og veiledning på salene. (Se avsnitt 3.3 Læringsmiljø.)

Etter- og videreutdanning er en del av skolens strategiske vitenformidling til samfunnet og et bidrag til livslang læring. Det er nå etablert systematiske erfaringsbaserte videreutdanningstilbud innen urbanisme, interaksjonsdesign og IKT-relatert design. Tilbudene er formalisert som erfaringsbaserte masterutdanninger (master i urbanisme, master i interaksjonsdesign og master i digital design). Erfaringsbasert masterstudie er et deltidsstudium som omfatter 90 studiepoeng. Den formaliserte undervisningen går over 4 semestre med et tredje år for skriving av masteroppgave. (Se studieplanene på AHOs web-adr.). Våren 2005 ble forarbeidet til en erfaringsbasert master i arkitekturvern gjennomført. Fra 2002 drives de erfaringsbaserte masterstudiene ifølge egen forskrift fra departementet.

Erfaringsbasert master i urbanisme bygger på et 20 vekttalls tilbud (Master of Arts in Urbanism, godkjent i statsråd) som ble gjennomført med kull av 12 studenter opptatt i 1997, 1998 og 2000. Fra 1997 til 2000 skjedde den praktiske gjennomføringen av kursene delvis i samarbeid med Arkitektakademiet (NAL's etterutdanningsenhet). Også med dagens ordning gjennomføres et av seminarene (12 sp) i samarbeid Arkitektakademiet.

Det er ca. 2 år mellom hvert opptak til studiet. Studietilbudet er tilrettelagt med forelesninger, seminarer, prosjektarbeid, kollokvier og individuell veiledning. Undervisningen er lagt opp i 6 moduler i tillegg til arbeid med masteroppgaven.

I spesielle tilfelle tilrettelegges det for gjennomføring av erfaringsbasert masterstudium innenfor et 4 semesters fulltidsstudie.

Erfaringsbasert master i IKT-relatert design har to fordypningsmuligheter: Digital - design og interaksjonsdesign. Det er tilrettelagt med en seminarserie på 8 moduler. Studiet ble etablert i 2002 med første opptak av 13 studenter høsten 2002. I 2003 ble det tatt opp 4 studenter.

Enkeltkurs blir gjennomført ved AHO når en spesiell interesse og innsats fra et institutt er til stede. Enkeltkurs inngår også i erfaringsbasert master i urbanisme der moduler tilbys uavhengig av det samlede opplegget. Et slikt eksempel er etterutdanningskurset ”Arkitektur for ingeniører”. Våren 2003 gjennomførte Institutt for form, teknologi og historie kurset (6 studiepoeng) for 24 profesjonsutøvende ingeniører. Målsettingen var å lære ingeniører om arkitektur, for derved å skape bedre forståelse prosjekterende imellom. Kurset vil bli gjentatt, men tidspunkt er ikke bestemt.

Forskerskolen (forskerutdanningens obligatoriske del) er blitt gjennomført som et kurs av 3 semesters varighet med forelesninger, to seminarrekker og kollokvier. Roskilde-modellen brukes i den pedagogiske tilrettelegging av undervisningen. Modellen er beskrevet i evalueringene av forskerskolen. Forskerutdanningens lengde er tilpasset deltidsstuderende. Det første opptak av kandidater var i 1992. Årsrapporten beskriver de siste tre kullene. Opptak er gjennomført i 1997 (kull 4), 1999 (kull 5) og 2001 (kull 6). Nytt opptak er gjennomført våren 2004 med kursstart høsten 2004.

Tabell 4 Omfanget av utdanningen i forskerskolen (uker)

	Kull 4	Kull 5	Kull 6	Kull 7
Forelesninger	4,51	4,11	4,39	3,2
Seminarer	1,65	2,21	2,97	5,6
Oppgaver	12,00	12,00	13,60	15,0
Formidling	2,00	4,00	Fastsatt individuelt	Fastsatt individuelt
Totalt antall uker	20,16	22,32	20,96	23,8

Undervisningsopplegget er fordelt på tre undervisningsperioder og to seminarserier. I tillegg til de opplistede aktivitetene finnes et obligatorisk pensum og krav om levering av tre større essays. Vesentlige kunnskapsområder dekkes av eksterne forelesere fra nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer.

Forskerskolens programstyre har i hele perioden arbeidet for forbedring av den obligatoriske forskeropplæringen. Nytt opplegg skal iverksettes for kull 8 som tas opp i 2006.

Tabell 5 Kandidater i phd-programmet 30.06.2005 og disputaser i 2004 fordelt på tema (tema tilsvarende AHOs instituttinndeling)

	Antall aktive kandidater	Antall disputaser
Arkitektur (inkludert arkitekturhistorie)	12	
Urbanisme	4	
Design	9	2
<i>Kunstfaglig/kunsthåndverk</i>	2	1
<i>Annet</i>	8	

Ekstraordinære resultater er oppnådd i rapportperioden:

- VELUX organiserte i 2004 i samarbeid med EAAE en internasjonal konkurranse for arkitektstudenter og inviterte lærergrupper. Bygg 3 inviterte 8 tidligere studenter til å diskutere deres semester og eller/diplomarbeider. Av 8 innleverte forslag ble tre premiert (en første premie og to hedrende omtaler).
- Student Erik Nordbye ble plassert blant de 10 første i den internasjonale konkurransen: *The 2004 Far Eastern Internasjonal Digital Architectural Design Award* for studentprosjektet "Nordic Pavilion - Expo 2005"
- Arkitekt Thomas McQuillands (doktorgradsstipendiat) fikk andreplass i essaykonkurransen: *Writings in Architectural Educations* (også EAAE).

2.4 Faglig ansatte

For profesjonsutdanninger er det av avgjørende betydning å kombinere et godt teoretisk og vitenskapelig fundament med et aktivt forhold til praksisutøvelse nasjonalt og internasjonalt. Det er derfor enkelte ganger en forutsetning for ansettelse at faglærere (professorer og førsteamanuenser) har et aktivt forhold til egen praksisutøvelse. Det vil si at et stort antall faglærere enten har nedsatt stillingsprosent eller bistillingsavtale med AHO. (Se forskningssrapporteringen (ligger på nettet under kategorien kvalitetssystem > rapporter). Rapporten inkluderer verksproduksjon.)

Sammensettingen av de faglig ansatte er tilpasset kravene til profesjonsutdanningenes relevans. En vesentlig del av det vitenskapelige personalet er aktivt knyttet til praksisutøvelse. Prosentdelen av de vitenskapelig ansatte med deltidsstillinger har derfor økt i den periode det rapporteres fra. Forskningsterminer og permisjoner kan føre til en ujevn fordeling av innsats fra timelærere. Stipendiater med ett års pliktarbeid i undervisningen fordeler seg også ujevnt fordi de fleste (f.t. 9) ønsker å "avtjene" sin plikttjeneste i starten av stipendperioden.

Tabell 6 Antall faglig ansatte (beregnet ut fra 100 % stilling/ hele årsverk)

	2003		2004 vår til 1.7.04		2005 vår til 1.7.05	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Universitetslektor	1,0	6,2	3,25	11,25	4,3	11,05
Amanuensis	0,0	2,2	0	2,2	0	2,8
Førsteamanuensis	4,8	12,3	2	9,5	5	13,4
Professor	2,8	18,6	28	15,8	2,8	16,7
Stipendiat	4,0	11,5	3	10,5	3	8
Professor II	0	1,4	0	1,4	0,2	1,8
Andre						4,8
SUM	12,6	52,2	12,60	52,20	15,3	56,75

Tabell 7 Engasjerte som time-/ hjelpelærere (med fast lønn og/ eller 100 % stilling)

	2003		2004		2005
	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår
	8,5	9	9,4	13,25	12,8
Herav kvinner	4,75	6,25	6,5	6,65	5,55

Tabell 8 Fast ansatte (personer) i vitenskapelige stillinger våren 2004 og våren 2005 (inkludert stipendiater)

	2004 vår		2005 vår	
	100 % stilling	deltidsstilling	100 % stilling	deltidsstilling
kvinner	13	2	9	4
menn	32	13	33	9
	45	15	42	13

Tabell 9 Fastansatte og åremålsansatte (personer) i vitenskapelige stillinger etter dr.grad/phd og kompetansevurdering våren 2005 *), antall kvinner i parentes.

	Dr.grad/ Phd	Kompetansevurdert **) ved tilsetting eller nasjonalt opptrykk	intern kompetansebedømmelse	SUM
Universitetslektor			10 (4)	11
Amanuensis			2 (0)	2
Førsteamanuensis	3 (2)	15 (7)		15
Professor	6 (2)	18 (3)	1 (0)	19
Professor II	5 (1)		8 (0)	8
1.amanuensis II			1 (0)	1
Høyskolelektor			1 (0)	1
Instituttleder ***)			3 (0)	3
SUM	14	34	26	60

*) Stipendiatene er ikke medregnet

**) Kompetansevurdert av ekstern styreoppnevnt komité

***) 2 instituttledere inngår i andre kategorier

33, % (14 av 33) av ansatte med førstekompetanse (professor I, II og førsteamanuensis) har doktorgrad/phd. I tillegg er to i ferd med å ferdigstille sine avhandlinger.

Tabell 10 Mastergradsstudenter per faglig tilsatt (inkludert stipendiater og timelærere på fast utbetalt lønn), (gjennomsnitt på årsbasis)

2002	2003	2004	2005 Vår frem til 1.7.05
6,0	6,4	6,2	6,6

Tabellen viser tendenser fra år til år, men tar ikke høyde for at vitenskapelig ansatte har forskningsplikt og -rett eller at stipendiatenes bruk av tid til undervisningen ikke skal overskride mer enn 25 % av deres årsverk. Status per år er sammenlignbar, men ikke nødvendigvis sammenlignbar med andre institusjoner som kan ha en annen fordeling mellom vitenskapelig ansatte, timelærere og stipendiater.

Alle fast ansatte blir ved tilsetting kvalitetsvurdert ut fra akademisk kompetanse. Det er en tendens at antallet med akademisk kompetanse er økende.

Kvinneandelen blant fast ansatt vitenskapelig personale er for lav. AHO fikk tildelt et eget kvinneprofessorat som ble besatt i 2003. Andelen kvinner av engasjert faglig personell (time/hjelpelærere) er imidlertid høy. Likestillingsutvalg er blitt gjenopprettet i rapporteringsperioden med følgende mandat: ”Foreta en gjennomgang/evaluering av AHOs særavtale om likestilling og handlingsplan for likestilling og kom med forslag til ajourføringer av disse, eventuelle forslag til nye rutiner, tiltak slik at likestillingslovens intensjoner blir ivaretatt, samt forslag til mandat for likestillingsutvalget”. (S53/2004).

2.5 Sensorer

2.5.1 Mastergradsutdanningen

Til hvert kurs oppnevnes et sensorutvalg bestående av min. 2 personer. I grunnundervisningen og temakurs er det ikke et krav at den ene sensor skal være ekstern. Kursansvarlig fungerer som utvalgets leder. Sensorvalget skal fra ikrafttredelse av ny forskrift (01.08.04) godkjennes av instituttleder. Frem til da har sensorvalget vært gjort av ansvarlig faglærer. Det foreligger nytt forslag om at eksterne sensorer og ankesensorer godkjennes av undervisningsutvalget etter innstilling fra instituttene.

Tabell 11 Fordeling av sensorer på studioskurs 2002-2005 (vår)

Semester	Interne sensorer	Eksterne sensorer		
	Antall (kvinneandel)	Antall (kvinneandel)		
		A*)	A + U**)	U***)
2002 vår	17 (4)	1 (1)	2 (-)	10 (4)
2002 høst	19 (3)	1 (1)	1 (-)	8 (1)
2003 vår	20 (4)	1 (1)	2 (1)	6 (-)
2003 høst	26 (5)	1 (1)	2 (1)	6 (1)
2004 vår	19 (4)	1 (1)	1 (-)	4 (1)
2004 høst	16 (2)	2 (1)	3 (1)	7 (3)
2005 vår	13 (4)	4 (1)	1 (-)	3 (1)
SUM	130 (26)	11 (7)	12 (3)	44 (11)
SUM %	100 (20)	100 (63)	100 (25)	100 (25)

*) akademisk tilknytting **) akademisk tilknytting og utøvende ***) utøvende i profesjonen

2.5.2 Diplom

Diplomoppgaven bedømmes av tre eksterne sensorer innstilt av undervisningsutvalget og oppnevnt av styret. Funksjonstiden er 3 år, og det skiftes ut én sensor hvert år. Ved et stort antall studenter kan oppnevnes en ekstra sensor for det aktuelle kullet. Sensorkollegiet er forutsatt å ha internasjonalt sett høy akademisk og praksisrelatert kompetanse. Begge kjønn skal være representert i sensorgruppen og minst en bør være fra utlandet. I perioden har det vært en overvekt av kvinner i sensorkollegiet. Det har både i 2004 og 2005 vært permisjoner fra sensorgruppen slik at det har vært til dels stor utskifting.

2.5.3 Sensor for erfaringsbasert master (masteroppgave) har for perioden vært bestemt av instituttet som er ansvarlig for det faglige opplegg og innhold. Det tilstrebes en tilpasning til tema for thesis og høy kvalitet på den eksterne sensor. Det brukes både norske og nordiske sensorer.

2.6 Studenter

2.6.1 Master i arkitektur og master i industridesign

2.6.1.1 Opptak

AHO tar (2005) opp til grunnundervisningen 44 studenter til arkitekturstudiet og 22 til industridesignstudiet. Søknad om opptak til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo går via Samordna Opptak (SO). Foruten krav om generell studiekompetanse, skjer opptaket gjennom opptaksprøve. Opptaksprøven består av en hjemmeoppgave (fase 1) og en to dagers skoleprøve på AHO (fase 2). Opptaksprøvene evalueres av opptakskomiteen. Opptaksprøven for 2005 ble gjennomført på følgende måte:

- Studenten får opplysning fra AHOs hjemmeside og SOs søkehåndbok om å hente hjemmeoppgavene fra AHOs hjemmeside
- Hjemmeoppgaven sendes AHO innen oppgitt tidsfrist (fase 1)
- Ca. to uker etter levering av hjemmeoppgaven mottar studenten brev fra AHO om ikke bestått hjemmeoppgave eller invitasjon til fase 2
- Skoleoppgavene besvares over to dager på AHO medio juni (fase 2)
- Studenten får tilsendt sin poengscore på AHOs egen interne poengskala og melding om hvor grensen lå ved opptaket i 2004
- Studenten får tilbakemeldingen om opptak fra SO

Alle opptakskomiteens medlemmer (6, herav 2 studenter) avgir bedømming av hjemmeoppgaver og skoleoppgaver. Vurderingene av hjemmeoppgavene teller ikke ved den endelige poengutregning, men kan gi et supplement ved sterk tvil.

Tabell 12 Opptak til mastergradsstudiet (siv.ark og siv.industridesigner frem til 2003), søkertall 2001 - 2005

	Totalt antall søkere					Førsteprioritet				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
M.ark	1093	1565	1632	1520	1445	461	642	615	597	675
M.id	639	851	870	818	751	169	199	196	206	161

Tabell 13 Opptakstillene til mastergradsstudiet 2004 og 2005

2004	Opptak	Kvinner	Alder snitt	Alder spenn	Første-pri.	Realkomp	Ex.phil
M.ark	50	26	23,5	19 → 40	48	0	11
M.id	25	6	24,7	19 → 45	19	2	5

2005	Opptak	Kvinner	Alder snitt	Alder spenn	Første-pri.	Realkomp	Ex.phil
M.ark	44	14	23,22	19 → 27	42	0	12
M.id	22	5	21,0	19 → 28	17	0	3

Tabell 14 Linjefordeling på videregående skole for studenter tatt opp til mastergradsstudiet 2004 og 2005 *)

	2004	2005	2004	2005
	arkitektur		industridesign	
Allmenne, økonomiske og administrative fag	32	24	11	10
Tegning, form og farge	8	13	7	7
Rudolf Steiner skole	3	1	1	3
Andre studieretninger som gir kompetanse til opptak		6		2

*) Det er noe usikkerhet omkring tallene for 2005

Utviklingen fra 2004 til 2005 viser at gjennomsnittalderen på studenter ved opptak er blitt noe lavere, at antallet som har tatt ex.phil holder seg konstant og at antallet studenter som har linjen: Tegning, form og farge fra videregående skole er gått opp.

Ved opptaket i 2005 har det vist seg en uvanlig stor skjevfordeling i forhold til kjønn. Ved levering av hjemmeoppgaver var prosentandelen kvinner 40,3 %, andelen kvinner som ble invitert til å delta på skoleoppgaven var 37,4 % og ved opptak var prosentandelen for de to

studieretninger henholdsvis 27,7 for arkitekt og 19,0 for industridesign. Opptakskomiteen har ikke vært i stand til å forklare dette brudd med opptak som i mange år har vært jevnt fordelt på begge kjønn. Det bør derfor være oppmerksomhet omkring fenomenet dersom tendensen til skjevfordeling vedvarer. De kvinnelige søkerne har generelt høyere karaktergjennomsnitt fra videregående. På industridesignstudiet på NTNU, der det er karaktergjennomsnitt som er opptakskriteriet (pluss matematikk og fysikk), har kjønnsfordelingen vært ca. 50 – 50 % etter at *jentepoenget* ble fjernet:

2.6.1.2 Studenter

Tabell 15 Registrerte studenter, masterutdanningen

	2003				2004				2005	
	Vår		Høst		Vår		Høst		Vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Arkitektur	138	252	138	252	137	262	164	304	149	281
Industridesign	44	97	44	97	53	111	52	131	49	123
SUM	182	349	182	349	190	373	216	435	198	404

Tabell 16 Kandidatutdanningen formel: antall beståtte studiepoeng/30 (fordelt per semester)*

	2003				2004				2005	
	Vår		Vår		Vår		Vår		Vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Arkitektur	53,55	102,55	56,6	117,7	57,6	108,5	68,5	126,1	57,3	113,2
Industridesign	21,1	46,1	24,75	54,0	23,5	49,55	23,4	58,2	19,5	47,4
SUM	74,7	148,65	81,35	171,7	81,1	158,05	91,9	184,32	76,8	160,6

Antall beståtte studiepoeng er ulikt for vår og høstsemester på grunn av ulik lengde på de to studieprogrammene (arkitektur og industridesign).

Tabell 17 Strykprosent mastergradsutdanningen (leverte oppgaver=100%) 2003 – 2005, inkluderer diplom. Strykprosenten domineres av små kurs på 6 studiepoeng.

	2003				2004				2005	
	Vår		Høst		Vår		Høst		Vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Arkitektur	3.72	3.46	7.63	7.33	5,01	6.36	4.48	5.53	4.48	7.58
Industridesign	2.65	3.18	0	2.13	3.03	3.86	2.94	3.39	2.94	9.57
SUM *)	3.28	3.33	5.70	5.89	4.47	5.63		4.85		8.09
SUM/ÅRSBASIS	3.98*									

*) Prosent av det totale antall studenter. Studeneter med gyldig frav'r er ikke medregnet.

Strykprosenten på små kurs er gått opp.

Tabell 18 Oppmeldte til diplomsemester 2002 – 2004 *)

	2003				2004				2005	
	Vår		Høst		Vår		Høst		Vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Arkitektur	5	16	13	30	11	19	12	21	10	19
Industridesign	0	0	0	2	6	8	2	3	7	24
SUM	5	16	13	32	17	27	14	24	17	43
SUM/ÅRSBASIS	60				51					

*) Studenter med utsatt levering er regnet som oppmeldte det semester de starter og resultat vises det semester de bedømmes (senest et semester etter oppmeldingen).

Fordelingen av kvinner og menn innen for de to studieretninger har i en årrekke vært 50 -50 %. Opptaket til de to studieprogrammer er meget skjevt for 2005.

2.6.1.3 Kandidatproduksjon

Tabell 19 Ferdige mastergradskandidater

	2003				2004				2005	
	Vår		Høst		Vår		Høst		Vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Arkitektur	5	13	6	22	4	7	11	18	11*)	21
Industridesign			0	2	6	7	2	3	7	21
SUM	5	13	6	24	10	14	13	21	7	42
SUM (år/ ½ år)	37				35				42	

*) To kandidater (kvinner) strøk høsten 04 og fikk omgjort sensuren etter klage våren 05. disse er ført opp våren 05

Diskusjonene omkring gjennomgående studier (5 år og 5 ½ år) forutsetter oppmerksomhet omkring antall studenter som slutter i løpet av den normerte studietiden, sammenholdt med antall studenter som starter på AHO senere i studiet.

Tabell 20 Antall studenter som avbryter studiet (2003, 2004 og vår 2005) etter opptaksår og etter årsak til avbrudd; a) ikke bestått diplom og ikke studieaktive b) overflyttet til annet lærested, c) årsak ikke oppgitt/ personlige grunner

år*)	2003						2004						2005		
	Vår			Høst			Vår			Høst			Vår		
	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)
1995							1								
1996															
1997												1			
1998			1						1						
1999															
2000		1							1						1
2001						1			1					1	
2002														1	
2003														1	
2004															
SUM	3						5						4		

*) opptaksår

Tabell 21 Opptak til mastergrad senere i studiet 2002 – 2004, (antall søkere om opptak er vist i parentes)

	2002	2003	2004	2005
Ark	8 (22)	9 (24)	14* (28)	8* (29)
Id	3 (4)	2 (4)	7 (18)	6 (27)
L.ark				9 (10)
SUM	11 (26)	11 (28)	21 (46)	23 (66)

*) To kvotestudenter fra Makerere, Uganda er medregnet

Høsten 2005 er første opptak til landskapsstudiet. To søkere kommer fra Arkitektskolen i Bergen, 5 søkere kommer fra Universitetet for miljø- og biovitenskap, Institutt for planlegging og landskapsarkitektur, en fra Sveriges landbruksuniversitet, Institutt for landskapsarkitektur /UMB og en fra England.

2.6.1.4 Utveksling

AHO har utvekslingsavtaler gjennom programmene Nordplus og Erasmus/Sokrates. I tillegg har AHO inngått frittstående avtaler med enkelte undervisningsinstitusjoner utenfor Europa. Studenter som ønsker å hospitere ved institusjon hvor AHO ikke har avtale, har anledning til det, men studieoppholdet må godkjennes på forhånd for at det skal kunne inngå som del av studiet ved AHO.

Tabell 22 Utveksling AHO-studenter til utlandet eller andre norske lærersteder 2001 – 2004

	2002		2003		2004		2005 vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Bilaterale avtaler	0	0	0	0	3	3	1	1
Erasmus/Sokrates	1	4	6	8	5	15	0	5
Nordplus	3	5	7	12	3	3	0	1
Hospitering	0	0	1	2	2	4	0	1
SUM	4	9	14	22	13	15	2	8

Tabell 23 Utvekslingsstudenter inn til AHO *) 2001 - 2004

	2002		2003		2004		2004 vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Bilaterale avtaler	0	2	0	1	0	0	0	0
Erasmus/Sokrates	9	16	11	21	24	38	8	12
Nordplus	6	10	8	9	8	11	4	4
Hospitering	8	12	1	10	7	15	4	9
SUM	23	40	20	41	39	79	16	25

*) Kvotestudenter og hospitanter på enkelte temakurs ikke medregnet

Forholdet mellom utreisende (tabell 22) og innreisende studenter (tabell 23) er ikke bedret fra 2003/04 til 2004/05, men snarere forverret sett i forhold til AHOs ønsker om større internasjonalisering og kontakt til interessante skoler i utlandet. Det har vært en tendens at antallet av AHO-studenter som reiser ut i to semester (et helt studieår) er for nedadgående. Mangelen på målrettet motivasjonsarbeid og oppmerksomhet i forhold til studenter som har vært ute kan være en av årsakene.

2.6.2 Erfaringsbasert masterutdanning

2.6.2.1 Opptak

I henhold til forskriften for masterutdanningen tas det opp kandidater til erfaringsbasert master med følgende kvalifikasjoner:

- Bachelorgrad
- Cand.mag.grad
- Annen grad eller utdanning av minimum 3 års omfang

- Utdanning som i henhold til UH-loven § 48 er godkjent som jevngrad med ovennevnte grader eller utdanningsløp.
- I tillegg kreves minst 2 års relevant yrkespraksis. Det tredje året med formelle studier kan i særskilte tilfeller erstattes med ytterligere relevant praksis.

Det ble sommeren 2005 tatt opp 14 studenter (herav 9 kvinner) til det nyopprettede studiet master i arkitekturvern.

Tabell 24 Erfaringsbasert masterutdanning 2002 – 2005, aktive studenter

	2003				2004				2005	
	Vår		Høst		Vår		Høst		Vår	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Urbanisme	8	15	8	16	8	19	8	19	8	19
Industridesign	10	16	11	24	6	13	6	13	6	13
SUM	18	31	19	40	14	32	14	32	14	32

2.6.2.2 Kandidatproduksjon

Kandidatproduksjon for erfaringsbasert mastergrad følger ikke nødvendigvis oppsatt skjema. Gjennomføringstiden vil variere sterkt med kandidatens muligheter til å kombinere deltidsstudiet med ervervsarbeid for ferdigstilling av masteroppgaven. Studenter blir eksaminert når de leverer godkjent oppgave og ikke på fast dato. Lav gjennomføringsgrad har vært et problem i de erfaringsbaserte mastere. Studentene gjennomfører den obligatoriske undervisningen, men har vanskeligere med å gjennomføre thesis. Det er satt i verk en rekke tiltak knyttet til veiledning og studieprogram for å øke gjennomføringsgraden. Dette var skrivekurs våren 2005, mer forpliktende avtaler og tettere oppfølging fra veileder og programansvarlig. Det er fortsatt usikkerhet i forhold til studentenes intensjoner om å fullføre mastergraden med thesis.

Det er gjennomført en evaluering av våren 2005 for det siste kullet, resultatene foreligger ikke på nåværende tidspunkt. De vil imidlertid danne en del av grunnlaget for grundige diskusjoner omkring spørsmål om gjennomføringsgrad høsten 2005.

Tabell 25 Antall beståtte erfaringsbaserte mastergrader 2002 – 2005 usikker på tallene for 2004 og 2005

	2002		2003		2004		2005 (vår)	
	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt
Urbanisme	2	4	2	4	1	1	-	1

3.3.3 Kandidater ved forskerskolen

Opptakskrav

Formell kompetanse: For å bli opptatt til doktorgradstudiet må søkeren ha utdanning som sivilarkitekt/master i arkitektur eller master i industridesign, eller ha oppnådd annen eksamen av høyere grad egnet som grunnlag for gjennomføring av doktorgradsstudiet ved AHO.

Forslag til ny forskningsstrategi for AHO er lagt frem våren 2004. Utgangspunktet har vært instituttens egne planer for intensivert innsats knyttet til forskerskolen og til egen forskning på instituttene.

Tabell 26 Hovedstatistikk forskerutdanningen

Kull	Tatt opp		Fullført		Aktive doktorander		Frafall	
	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt
Kull 1 opptak 92	5	8	5	7	-	-	-	1
Kull 2 opptak 93	6	12	1	2	1	1	4	9
Kull 3 opptak 95	11	19	4	8	1	2	6	9
Kull 4 opptak 97	8	14	1	3	- *)	-	5	11
Kull 5 opptak 99	2	8	-	1	1	1	1	6
Kull 6 opptak 01	7	20	-	-	6	18	1	2
Kull 7 opptak 04	7	12	-	-	7	13	-	-
SUM	46	93	11	21	16	35	17	38
SUM %		100						40

*) Det er 1 innlevert avhandling til bedømmelse

Tabell 26 er vesentlig endret fra forrige rapport. Sykmeldte og langtidspermitterte er ikke lenger inkludert. Det vil si at det blant de kandidater som i tabellen er plassert under frafall fortsatt kan være kandidater som har intensjon om å innlevere avhandling til bedømmelse.

2.7 Læringsmiljøet, bruk av lokaler, utstyr og andre læringsressurser

AHO flyttet til nye lokaler sommeren 2000, og fikk en utvidelse av tegnesalsarealene i 2003. De samlede arealressurser som disponeres av AHO er omfangsrike. En forutsetning for

gjennomføring av masterstudiene er at det finnes arbeidsplass (tegningsplass) til hver enkelt student i tillegg til verkstedsarealer og datasaler.

Ved en trådløs nettverkløsning er skolens servere og internett tilgjengelig fra alle tegnesalene. Denne løsningen gir studenter med eget datautstyr mulighet for å bruke den individuelle arbeidsplassen maksimalt. Datasalene er døgnåpne og bemannet med studentassistenter to til tre timer alle hverdager.

I tillegg til tre- og metallverksteder disponerer AHO en større verksteds- og byggehall. Studentenes eget lettverksted er døgnåpent. Verkstedene er bemannet med fagutdannet personale på dagtid.

Biblioteket hadde per 31.12.2004 en samling på 47.032 bind (monografier og tidsskrifter). Åpningstiden er i en normal uke (totalt 49 uker) på 45 timer.

Tabell 27 Interne utlån 2003 og 2004 (bibsys, inkluderer ikke lysbilder og kvitteringslån)

	2003	2004
Utlån til studenter 2003 (totalt)	13 387	15 983
Mastergradsstudenter	7 118	8 261
Utvexlingsstudenter og hospitanter	1 042	1 214
Phd-kandidater og erfaringsbasert-master studenter	3 762	3 786

Tabell 28 Besøksstall på biblioteket 2001 - 2004

	2001	2002	2003	2004
besøksstall	35 692	49 196	54 826	52 070

Verkstedene utformet høsten 2004 serviceerklæringer både over for studenter og for faglærere som involverer verkstedene i sin undervisning. Forholdet mellom forventninger og muligheter for tjenester fra verksmestrenes side skal være bedre avklart med de nye retningslinjene. Kjørdning og bedre planlegging av kurs med verkstedsbruk er etablert.

2.8 Studentenes mulighet til å påvirke virksomheten

Studentene på AHO har gode muligheter til å påvirke virksomheten. I tillegg til det, gir AHOs størrelse nærhet mellom faglig og administrativt personale og studentene.

Studiundervisningen skaper en nær og direkte kontakt mellom student og faglærere. Akademimodellen som brukes på AHO forutsetter denne kontakten for god læring innen profesjonsfagene. (se beskrivelsen under pkt. 2.3)

Små gruppestørrelser og tett oppfølging i studiundervisningen med fellesmøter en gang i uken gir studentene gode muligheter til å komme med tilbakemeldinger på krav og forutsetninger for undervisningen og progresjonen som forventes i løpet av semesteret. AHO er i en privilegert situasjon med et lite antall studenter per vitenskapelig ansatt.

Studentutvalget (SU) og studentdemokratiet gir studentene mulighet til å delta med representanter i skolens besluttsende organer. Studentene er representert med to medlemmer i styret, undervisningsutvalg, opptaks- og godkjenningsutvalg, opptakskomiteé og læringsmiljøutvalg. Valg av SUs utvalgsmedlemmer skjer hver høst på studentenes allmøte. Stipendiatene har et medlem i forskningsutvalget. SU vurderer urnevalg for å få opp deltakelse i valgprosessen.

Semesterevalueringer av undervisningen som blir tilbudt på skolen gjennomføres vår og høst. Evalueringene er en av de viktigste tilbakemeldinger studentene kan gi. Den er en del av studentenes muligheter for innflytelse på utviklingen av undervisningen, dens relevans og aktualitet. For mer informasjon vedrørende evalueringene henvises til kapittel 4.8.

Læringsmiljøutvalget er i følge universitetsloven et utvalg med likeverdig deltakelse fra studenter og institusjonen (§ 4-3). Utvalget har hatt 4 møter høsten 2004 og 4 møter våren 2005. Se oppsummeringen av årsrapporten for utvalget.

2.9 Velferd

Alle AHOs mastergradsstudenter får egen arbeidsplass på tegnesal og alle stipendiater egen kontor plass. Skolens studentsosiale miljø er preget av at studentene har tilgang til og bruker skolen til alle døgnets tider.

Studentweb (StudWeb) er gjort tilgjengelig for studentene fra juli 2005. Det vil si at studentene kan logge seg på egne sider og blant annet holde seg orientert om eksamensresultater, endre adresse og få innsyn i hva som er rapportert til Statens lånekasse. Det er et mål at utdanningsplan skal kunne endres via studentweb'en.

Kantina tilbyr et variert utvalg av varme og kalde retter og drikke. I tillegg finnes det automater for snacks, sjokolade og drikke som kan brukes utenom kantinas åpningstider. Kantina er drevet av SiO.

Puben er et "spisested" (en gang i uken) hvor det holdes møter og arrangeres diverse sosiale aktiviteter. Puben blir drevet av og for studentene ved skolen.

SiO

Alle studenter ved AHO betaler semesteravgift til SiO, Studentsamskipnaden i Oslo, og får dermed tilgang til en rekke velferdstilbud for studenter. Det er blant annet: boligdivisjonen, sosionomtjenesten, helsetjenesten og universitetsidretten. Medlemskap i SiO gir studentrabatt på kollektivtransport.

3. Kvalitetsarbeidet i rapportperioden

3.1 Opptak master i arkitektur og master i industridesign

AHO opprettholder opptaksprøve som grunnlag for sikring av opptakskvalitet ved AHO. Opptakskomiteen oppsummerer følgende anbefalinger for videre arbeid i sin rapport fra opptaket i 2004:

Som statistikken viser fanger vi stort sett opp de beste på skoleoppgaven, potensialet for å hente inn studenter som vil score høyre ligger dermed på et tidligere stadium, hjemmeoppgaven. Det er imidlertid en større utfordring å utforme hjemmeoppgavene slik at studenter med ønskede kunnskaper kommer inn til skoleoppgaven. Statistikken viser også at de som har gjort det bra på den tekniske oppgaven i en stor grad har scoret bra på de andre oppgavene, de er med andre ord generelt dyktige. Skoleoppgaven fungerer etter vårt skjønn ganske bra, det vil antakelig lønne seg å gjøre oppgavene enda mer universelle i utformingen.

Opptakskomiteen har oppsummert at AHO i de senere år har fått inn et økende antall studenter i første år med lavt kunnskapsnivå i matematikk og fysikk. Opptakskomiteen har vurdert ulike måter å sikre et tilfredsstillende kunnskapsnivå i disse fagene. Undervisning i matematikk for 1. års studenter er imidlertid ikke en fullgod løsning, da det er vanskelig å få alle opp på samme nivå gjennom korte kurs. Endring av opptakskriteriene ble avvist av styret ved annengangsbehandlingen høsten 2004..

De viktigste forbedringer i perioden som et resultat av opptakskomiteens og studieadministrasjonens evalueringer er:

- Søkerne er fra 2004 henvist til SO, og hjemmeoppgaver er lagt ut på AHOs hjemmeside. Direkte henvendelse til AHO for tilsending av hjemmeoppgave er avvirket.
- Perioden for levering av hjemmeoppgaven er forlenget med 14 dager på grunn av sammenfall med avslutning av studentenes ev andre eksamener i vårsemesteret og avsluttende prøver for videregående.
- Det er innført internt poengsystem for å lette gjennomføringen og samordning av opptakskomiteens arbeide.

- Søkerne blir meddelt hvilket sammenlagt poeng de har oppnådd på skoleoppgavene samt hvilket nivå opptaks-poengsummen har ligget på de siste årene. *)

*) Tabell 29 Intern poengsum som studentene oppnår på opptaksprøve på AHO 2003 – 2004 som var med i forrige rapport utgår i denne rapporten.

3.2 Informasjon og veiledning

Informasjon til studentene er i perioden blitt omlagt fra papirbaserte løsninger til nettbasert informasjon. Målet har vært at AHOs informasjon skal være tilgjengelig på web. Hele kvalitetssystemet er tilgjengelig for studenter og ansatte fra AHOs hjemmeside.

Informasjon ved studiets start, opptakskrav og -prosedyrer er åpent tilgjengelig på nettet. I tillegg kan studieplanen (norsk og engelsk utgave) for to semestre leses og lastes ned fra nettet som pdf fil. Alle relevante styringsdokumenter (forskrifter, rutiner, kontaktpersoner og rapporter) er tilgjengelige fra nettsidene.

I perioden er studieplanen utviklet til i høyere grad å gi studentene informasjon om læringsmål til det enkelte kurs. I tillegg er kravet om at alle faglærere skal utlevere semesterplan for kurset stadfestet i forskrift. Semesterplanen skal inneholde læringsmål, eksamensform, pedagogisk tilrettelegging, tentative datoer for innleveringer, større delgjennomganger og sensur.

Studieveiledning og oppfølging av mastergradsstudentene er i hovedsak organisert gjennom et tett samarbeid mellom faglærer og student i studioundervisningen. Studieadministrasjonen er gitt ansvar for utdanningsplaner med tilrettelegging av studiekontakt for hver enkelt student. Utdanningsplaner ble utarbeidet i samarbeid med studentene første gang i 2003. Hver student er gitt en kontaktlærer som har et faglig ansvar for studenten i tillegg til det primæransvar som er tillagt faglæreren for hvert enkelt studio.

Studioundervisningens karakter og det relativt lave antall studenter per lærer (fra 10:1 til 15:1) gir et begrenset behov for bruk av elektroniske læringsprogrammer (som ClassFronter) ved AHO. Et stort antall oppgaver leveres både til delgjennomganger og ved semesterslutt i elektroniske formater, men omfanget (tegninger og foto) begrenser mulighetene for å oversende disse over nettet. I et flertall av studiekursene leveres avsluttende prosjekt (digitalt) også til eksterne sensorer.

I grunnundervisningens første år gis det en meget tett oppfølging av studentene ved at faglærerne (2 faglærere på 25 studenter) følger dem gjennom to semestre. Alle spørsmål knyttet til egen studieprestasjon og -progresjon tas opp i dialog med faglærer. (For beskrivelse av undervisningen se studieplanen og semesterplanen for grunnundervisningen).

I studioundervisningens opplegg er det tilrettelagt for individuell og felles dialog og samtale om undervisningens gjennomføring og progresjon. Studentene har i begrenset omfang mulighet for å gå til andre faglærere med faglige spørsmål. På en liten institusjon som AHO er veien kort fra student til faglærer og til rektor.

Tilrettelegging for studenter med spesielle behov er ivaretatt av studieadministrasjonen. AHO har for tiden få studenter som har behov for spesiell tilrettelegging. Fra 1997 ble det utviklet skrivekurs for studenter dels for å styrke studentenes evner til å gi uttrykk for mer teoretiske betraktninger i skriftlig form, dels for å gi studenter med dysleksi mulighet for å opparbeide trygghet og gode skriftlige ferdigheter knyttet til eget fag. AHO har full tilgjengelighet for studenter med fysisk funksjonshemming.

3.3 Studier/ kurstilbud

Masterutdanningen ved AHO er studiobasert og prosjekt-/problemorientert.

Undervisningsformen gir høy kvalitet og stor gjennomstrømming (se avsnitt 3.2

Undervisningen). AHO vil holde fast ved denne undervisningsformen. AHO vurderer

at videreutvikling av den studiobaserte undervisningen krever styrking av et sett av

kunnskapsfag som gis parallelt og bygges systematisk opp med relevant bredde og

progresjon. AHO legger stor vekt på diplomens kvalitet som et mål for resultat kvalitet som

sikres gjennom eksterne sensorer.

Omleggingen av grunnundervisningens første år er fullt gjennomført. Dette innbefatter også temafag som arkitektur- og designhistorie. Enkeltkurs som for eksempel materialkunnskap skal i høyere grad understøtte hovedmålene for første år fremfor et fragmentert studieforløp. For arkitektstudiet er diskusjonen om tilretteleggingen av det andre studieår i grunnundervisningen fullført. Innholdet i 3. og 4. semester på arkitektur er nå endret og urbanisme / byggteknologi har byttet plassering i studieforløpet, slik at urbanisme er plassert på 4. semester.

Undervisningsutvalget har vedtatt utvidelse av den obligatoriske grunnundervisningen for arkitektur til seks semestre. 5. semester er nå plassert på institutt for arkitektur, mens studentene kan velge mellom 3 ulike studiokurs for 6. semester. Disse studiokursene er da tilrettelagt for denne gruppe av studenter og for deres kunnskapsnivå. Endringen er satt i verk høsten 2005. Samtidig er adgang til 6 studiepoeng temakurs utvidet slik at den innbefatter både arkitektur- og industridesignstudenter fra og med 5. semester.

Studenter innen landskapsarkitektur som blir tatt opp til studiestart ved AHO i 7. semester har bundet studiokurs og temakurs i deres første semester. Fra 8. semester har disse studentene samme rettigheter som andre studenter til å velge studiokurs, temakurs og selvprogrammering. Det faglige ansvaret for landskapsmasteren er lagt til Institutt for

urbanisme, og studiokurs som er planlagt for landskapsarkitektstudenter vil kunne gi en synergieffekt for instituttet og for undervisningstilbudet for arkitekturmater studenter.

Diskusjoner omkring "løypetilrettelagte studieforløp" er åpnet i og med at studieforløp innen urbanisme, landskapsarkitektur og interaksjonsdesign kan gi en viss grad av spesialisering under forutsetning av at studentene følger strukturerte studieopplegg over flere semestre. Også på Institutt for arkitektur "Bygg 3" er det åpnet for studieforløp over to semestre. Spørsmålet om fordypning er aktualisert ved at studieforløpet for mange studenter tilsynelatende følger mer tilfeldige valg enn ønskelig. Valg av studiokurs vil alltid være bestemt av "markedsattraktivitet" og kan være uavhengig av langsiktige faglige mål for den enkelte student.

På nasjonalt plan er karaktersystemet i perioden lagt om fra tall til bokstavkarakter. Karaktersystem (bokstavkarakter) er brukt på industridesign, mens bestått/ikke bestått er brukt på arkitekturstudiet. Det gjennomføres en evaluering av bedømmelses-/karaktersystemet med sikte på å komme frem til et felles system for begge profesjonsutdanninger (høst 2005).

SU vil gjennomføre to studentundersøkelser høsten 2005. En vil gå til alle studenter og vil dreie seg som karaktersystemet, og en vil være en programevaluering av tilbudene for 3., 4. og 5. år.

3.4 Diplom

AHO opprettholder "diplom" som betegnelse på masteroppgaven. Undervisningsutvalgets praksis er å ta diplomgjennomføringen opp til rutinemessig drøfting hvert semester på sitt første møte etter at diplomgjennomgang er gjennomført og sensur er falt.

3.4.1 Evaluering av diplomordningen

Undervisningsutvalgets konklusjoner som ble trukket av evalueringen i 2003 var følgende:

- AHO opprettholder diplom i hovedsak i den form den er utviklet. Dette innebærer at det ikke gjøres økonomiske besparelser på dette punktet.
- AHO opprettholder ordningen med eksternt sensorkollegium i forbindelse med diplom. Ordningen skal endres slik at rektor kan sikre faglærers informasjonsrett. Tilleggskompetanse skal bringes inn i sensorteamet når dette er faglig nødvendig etter rektors beslutning.
- Det tas initiativ for å gi en større faglig bredde på diplomoppgavene og AHO skal styrke sitt arbeid med å profilere institusjonen gjennom diplomoppgavene.

Diplom er utvidet til å omfatte 36 studiepoeng, hvor 6 poeng avsettes til programarbeid. Det er etablert et temakurs som er diplomforberedende og som tas i siste semester før diplom. Diplomforberedende temakurs er gjennomført i to semestre. Erfaringene er oppsummert under 3.8.2 Resultatene av høsten 2004 og våren 2005.

3.5 Erfaringsbasert master

Erfaringsbasert master har vært gjennom en prøveperiode og AHO er i ferd med å oppsummere erfaringene. Opptak i erfaringsbasert master urbanisme skjedde sist i jan. 2004. Neste opptak i erfaringsbasert master (IKT-relatert design) vil skje i 2005. Følgende er oppsummert:

- Den økonomiske siden av den eksterne undervisningen må evalueres.
- Det må etableres programutvalg for alle utdanningene.
- Den faglige kvalitetskontrollen må styrkes (ekstern evaluering).

Det er gjennomført en elektronisk studentevaluering for det siste kullet i master i urbanisme (jan 2004). Den er ikke fullført på rapporteringstidspunktet, men vil være en del av grunnlaget for drøftingene høsten 2005 omkring gjennomføring av denne typen av undervisning.

3.6 Forskerskolen

I perioden er den obligatoriske del av forskningsutdanningen, kalt forskerskolen, gjennomført av ett kull. Gjennomføringen for de tre siste kull er vist i følgende tabell.

Tabell 29 Gjennomføringsår for obligatorisk del av forskerutdannelsen (frfall ikke medregnet)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Ikke fullført, men aktiv
	totalt (kvinner)	totalt (kvinner)	totalt (kvinner)	totalt (kvinner)	totalt (kvinner)	totalt (kvinner)	totalt (kvinner)	totalt (kvinner)
Kull 4 Opptak (1997)	7 (3)		5 (3)					
Kull 5 Opptak (1999)			5 (0)				1 (1)	
Kull 6 Opptak (2001)						11 (5)	6 (1)	
Kull 7 Opptak (2004)								13 (7)
Sum	7		10			11	7	

Forskerskolen har utviklet seg gradvis over en årrekke. Undervisningen er felles og obligatorisk for alle doktorander. Undervisningen med levering av tre skriftlige oppgaver tilsvarer 60 studiepoeng.

I forslag til AHOs forskningsstrategi som skal vedtas oktober 2005 er følgende fremhevet som viktige momenter for utviklingen av forskerskolen:

AHOs strategiske plan 2003-2005 gir klare føringer til videreutvikling av forskerutdanningen. En forutsetter at de tiltakene som her er prioritert er gjennomført i løpet av 2005.

For videreutvikling av forskerutdanningen prioriteres følgende:

- Økning av produksjon av doktorgrader til et måltall på 6 pr. år.
- Økning av gjennomstrømming i programmet ved å senke tidsbruk fram til ferdig avhandling.
- Sammenheng mellom rekruttering til forskerutdanningen og AHOs og de enkelte instituttenes faglige satsinger.
- Ytterligere tiltak for å styrke veiledningen i avhandlingsarbeidet.
- Utvikling av en "forskole" som kan bedre profesjonsutdannedes akademiske grunnlag for å tas opp i doktorgradsutdanningen. Alternativt bør kravene til forkunnskaper før opptak økes. "Forskolen" kan utvikles på ulike måter, fra å være et intensivkurs til en spesialisering gjennom en teoretisk orientert mastergrad ved AHO.

I regi av forskerutdanningens programutvalg skal forskerutdanningens langsiktige utviklingsretning klarlegges. Spesielt viktig er spørsmålet om AHOs forskerutdanning skal formaliseres og søke ekstern støtte som "forskerskole". AHO vil:

- beholde en kjernedel av utdanningen innenfor nåværende forskerskole,
- etablere fagtilbud for doktorutdanningen på instituttnivå,
- og arbeide for at forskerutdanningen videreutvikles gjennom nettverket av nordiske forskerutdanninger innenfor våre fag.

(...)

- Forskerutdanningen skal utvikle sitt fagtilbud gjennom nordisk samarbeid. Dette kan eventuelt resultere i en nordisk, nettverksorientert forskerskole som kan søke egen finansiering.

3.6.1 Forskerskolens programstyre

Ved årsskiftet 2003/2004 nedsatte AHO en intern evalueringskomité som avga innstilling 23. april 2004. Se evalueringene for detaljerte vurderinger. Det ble høsten 2004 nedsatt et programstyre for forskerskolen og forskeropplæringen med følgende mandat (utdrag):

- Programstyret er godkjennende myndighet og har programansvar for forskerutdanningens studieplan.

- Programstyret skal påse at programmet under ett har internasjonalt sett høy faglig og pedagogisk kvalitet og for at den intensive delen av forskerutdanningen, forskerskolen, fungerer godt som utgangspunkt for gjennomføring av et doktorgradsarbeid innenfor normert tid.
- Programstyret skal arbeide strategisk med utvikling av AHOs forskerutdanning.
- Programstyret skal sikre at evalueringer av AHOs forskerutdanning blir gjennomført, og har i henhold til vedtatte rutiner for evaluering et delansvar for å følge opp disse.

Programstyret har hatt jevnlige møter for å drøfte ulike alternativer for strukturering og innhold i den obligatoriske forskeropplæringen. Det er konsensus i programstyret om hvordan den strukturelle ramme skal legges opp for et nytt kull av stipendiater. Disse vil bli tatt opp våren 2006 (kull 8). Instituttens ansvar og medvirkning er styrket i forhold til tidligere opplegg. Programmets innhold vil bli fastlagt i løpet av høsten 2005.

3.7 Internasjonalisering

Arkitektur og design er i sin natur internasjonale utdanninger med en meget høy grad av internasjonal utveksling. En stor del av denne utvekslingen foregår gjennom utveksling av forelesere og samarbeid om konkrete prosjekter. AHO har i denne sammenhengen en svært aktivt politikk og denne kan illustreres gjennom:

- Lederskap i EAAE som er den europeiske sammenslutningen for europeiske arkitektutdanninger (President professor Per Olaf Fjeld ved AHO)
- Lederskap i Nordisk Arkitekturakademi som er den nordiske sammenslutningen av arkitektutdanninger.
- Ukentlige internasjonale gjesteforelesninger ved AHO.
- Stor grad av internasjonale forelesere og sensorer brukt i undervisningen.

AHO har formelle utvekslingsavtaler med en lang rekke utenlandske skoler. Disse er delvis etablert innenfor nordiske og europeiske avtaler for utveksling delvis dreier det seg om bilaterale avtaler. AHO har i de siste årene gjennomført en politikk for å begrense disse avtalene til færre utdanningsinstitusjoner med høyere kvalitet for i større grad å ta et aktivt ansvar både for student og lærerutveksling. (liste over gjeldende utvekslingsavtaler er vedlagt).

Ser vi på tallene for studentutveksling er disse relativt stabile. En ny tendens er at våre egne studenter nå begrenser utvekslingen til ½ år. Lav utreise av studenter fører til at vi av økonomiske og kapasitetsmessige grunner må begrense tallet for utveksling av internasjonale studenter.

Tabell 30 Bruk av utvekslingsavtaler 2004 (høst) og 2005 (vår)

	2004 (høst)			2005 (vår)		
	Ark	Ide	totalt	Ark	Ide	totalt
Innreise						
Nordplus	3	0	3	3	0	3
Erasmus	8	3	11	7	1	8
Bilaterale avtaler	0	0	0	0	0	0
Utreise						
Nordplus	0	0	0	1	0	1
Erasmus	2	1	3	2	1	3
Bilaterale avtaler	1	0	1	1	0	1

AHO har lenge sett det som et problem at for få av våre egne studenter ønsker utveksling. Likevel er dette en problemstilling som en rekke utdanninger av høy kvalitet innenfor våre felter har til felles. Systemet med 3 + 2 (3 + 21/2 for AHOs arkitektutdanning) fører til at masterstudiene i større grad ønskes gjennomført ved en institusjon. Dette innebærer en nødvendig dreining av politikk der internasjonalisering ved AHO i større grad må sikres gjennom opptak til masterutdanningene i 4 år og gjennom oppleggene i de 2 (21/2) årige masterutdanningene.

Styret fattet følgende vedtak i strategisk plan juni 2004 (S48/2004):

”AHO er kjennetegnet som en internasjonalt orientert undervisnings- og forskningsinstitusjon ved:

- at undervisning og forskning henter ressurser fra et internasjonalt fagmiljø,
- en rekke generelle samarbeidsavtaler, samarbeid med enkeltuniversiteter og avgrensede nettverkssamarbeid,
- det akademiske personalets internasjonale bakgrunn og nettverk,
- et stort antall internasjonale gjesteforelesere og sensorer,
- stor internasjonal søkning av utvekslingsstudenter.

AHO vil revurdere og styrke sitt internasjonale samarbeid og utvikle forpliktende samarbeid med et begrenset utvalg forsknings- og undervisningsinstitusjoner av høy kvalitet. Denne strategien blir satt i verk ved å:

- Etablere en gruppe internasjonale institusjoner som AHO vil drive gjensidig forpliktende samarbeid med og utvikle systemer for ”benchmarking” i forhold til.
- Begrense antallet institusjoner AHO driver utveksling med gjennom generelle internasjonale programmer.
- Velge internasjonale samarbeidspartnere innen bestemte faglige tema.”

I 2003 ble det opprettet en ny stilling i studieadministrasjonen med ansvar for utveksling og internasjonalisering. På grunn av langtidssykmelding har denne stillingen i liten grad vært virksom. En professor II stilling er øremerket for arbeid med etablering av internasjonale samarbeidsavtaler.

Et konkret resultat av fokus på internasjonalisering i 2005 er at AHO har inngått samarbeidsavtale om lærerutveksling med University of Arizona, Faculty of Architecture og er i ferd med å inngå samarbeidsavtaler med The Bartlett School of Architecture i London og Tongji University i Shanghai, Kina.

ILAUD

ILAUD (Internasjonal Laboratory of Architecture and Urban Design) er en sammenslutning av europeiske og amerikanske arkitektskoler av meget høy standard. AHO har vært medlem av sammenslutningen siden 1976. Den viktigste aktiviteten er en årlig felles sommerskole som avholdes i Venezia med ”permanent activities” (øvelsesoppgaver). Oppgavene oppsummeres i Oslo og presenteres deretter i Venezia. Det deltar i øyeblikket 12 ulike skoler. Fra AHO deltar 5 – 6 arkitektstudenter som følges av en faglærer i vitenskapelig stilling. Deltakelse i ILAUD- kurset tilsvarer et temakurs på 6 studiepoeng og kurset er del av AHOs studieplan.

ILAUD er nå under restrukturering og AHO arbeider for at nettverket skal holdes ved like innenfor nye rammer.

NUFU

AHO arbeider i det NUFU-finansierte prosjektet SEARCH sammen med NTNU og 6 afrikanske universiteter (University of Addis Ababa, Jomo Kenyatta University of Architecture and Technology Nairobi, University of Makerere (Kampala), University of Cape Town, University College of Landscape and Architecture Dar-Es-Salaam og Departement of Architecture, University of Nairobi). Prosjektet gjelder foreløpig perioden 2002-2006 og innebærer samarbeid om doktorgradsutdanning, masterutdanning og forskningsprosjekter.

Forelesere og sensorer

AHO har en lang tradisjon for å invitere gjesteforelesere fra utlandet. En ukentlig forelesning åpen for skolens studenter og allmennheten gjennomføres med internasjonalt kjente arkitekter og industridesignere gjennom hele semesteret (se web). På samme måte reiser mange av skolens vitenskapelige personale ut. (Se forskningsdokumentasjonen i BIBSYS eller på AHOs hjemmeside (<http://www.aho.no/Forskning/Forskningskatalog%202003.pdf>)).

I perioden har et flertall av diplomsensorene kommet fra nordiske fagmiljø. Også på kurs for 4. og 5. års studenter benyttes det sensorer som representerer internasjonale miljøer.

3.8 Evalueringer av mastergradsundervisningen

3.8.1 Systemutvikling

Fra 2002 og frem til og med våren 2003 ble spørreskjema (papirformat) benyttet til studieevaluering fra studentene. Ansvarlig faglærer delte ut skjemaene og samlet svarene, for deretter å oppsummere og tillegge sine egne kommentarer. En samlet analyse av evalueringsresultatene ble forelagt undervisningsutvalget.

Høsten 2003 ble nytt elektronisk system utviklet ved AHO. Spørreskjema er tilpasset den enkelte kurskategoris karakteristiske trekk. Skjemaene oversendes studentene elektronisk og deres svar (anonymisert) lagres på egen server. Skjema utviklet for faglærer og sensor behandles på samme måte. Rapporter hentes ut av studieadministrasjonen. Målsettingen med systemet har vært å gjøre det mest mulig erfaringsnært brukerne slik at det ikke skal være spørsmål som er irrelevant for studenten som mottar skjema. Det har vært gjennomført en revisjon av skjema høsten 2004. Læringsmiljøspørsmål er skilt fra som eget område. Skjema foreligger i øyeblikket i følgende formater:

- Studiokurs
- Temakurs
- Selvprogrammert
- Diplom (ikke benyttet de to siste årene pga lav svarprosent)
- For faglærer
- For sensor

Instituttleder behandler evalueringen av instituttets kurs og melder tilbake til undervisningsutvalget hvilke tiltak som vil bli satt i gang som resultat av den samlede evaluering fra instituttet (se kap. 3.8). Hovedmålsettingen med evalueringene har vært å gi institutter, faglærere og de administrative enhetene mulighet til å ta tak i de forbedringspotensialer som evalueringene avdekker. Oppsummeringen av siste semesters evalueringer fra instituttene er lagt ut på nettet under studiekvalitet. Hensikten har vært å gi studentene rask tilbakemelding om hvilke tiltak som vil bli vurdert igangsatt. Motivasjonen for å ha et velfungerende evalueringssystem blir bare opprettholdt dersom kommunikasjonen mellom skolen og studentene er velfungerende.

I grunnundervisningens første år er studieenheten på 25 studenter, i annet år er den på 50 studenter (ark) og 25 studenter (id). Høsten 2004 var byggteknologikurset 4. semester oppe i 56 studenter. Antall studenter på studiokurs i 4. og 5. år varierer. Høsten 2004 var variasjonsbredden: 11 til 32 (flertallet ligger på 20 til 25 studenter), 8 til 24 for temakurs. Variasjonene i kursstørrelser er ubetydelige fra semester til semester, mens faglæreres plassering på kurs kan variere betraktelig. Det betyr at sammenstillinger av score for det enkelte kurs ikke kan bli mer enn en pekepinn på fordelingen av resultatene. For rigid bruk av slutt-score kan lett føre til feiltolkninger fordi både teknisk og pedagogisk tilrettelegging,

kontakt til lærerkrefter og eksterne forelesere og strukturering av kurset er del av samme skjema. For behandlingen av data se rutine for semesterevalueringen. Systemet forteller, slik det fungerer på rapporteringstidspunktet, om vellykkethet i forhold til de enkelte kursene og ikke hvor mange studenter på AHO som gir høye score til undervisningen, eller hvordan fordelingen av studentene fordeler seg innenfor det enkelte kurs. Systemet kan utvikles til å gi denne typen av rapporter, men gjør det ikke i dag uten å gå til en manuell behandling av data. På rapporteringstidspunktet er det fullført fire elektronisk semesterevaluering (studenter, faglærer og sensor).

Tabell 31*) Svarprosent for alle skjema (undervisningen) som er sendt til studentene 2003 (høst), 2004 og 2005 (vår)

	2003	2004		2005
	høst	vår	høst	vår
Studiokurs	49**)	55	54	59
Temakurs	68	63	66	59

*) tabell 31 finnes ikke i rapporten fra 2003 – 2004 som NOKUTs evalueringsutvalg la til grunn for sine kommentarer på svarprosent.

**) inklusiv diplomstudenter

Selv om svarprosenten på enkelte kurs kan være meget lav, er svarprosent for alle studenter svært høy. NOKUTs evalueringskomité bemerket at AHO burde gjøre en innsats for å få opp svarprosenten. Av tabell 31 går det frem at komiteens antagelser bygget på at enkelte kurs kan ha for lav svarprosent. Ved en nærmere vurdering av fordelingen mellom små kurs (10 til 16 studenter) og store kurs (20 til 50 studenter) kan det se ut som om store kurs kommer dårligere ut både mht svarprosent og nivå på score. Materialet gir ikke grunnlag for solide tolkninger. Det er mulig at positive studenter fra små kurs har større motivasjon samtidig med at store kurs med misfornøyde studenter også gir grunnlag for høy svarprosent.

3.8.2 Resultatene høsten 2004 og våren 2005

I evalueringen er det bygget opp score for det enkelte kurs med hele tallverdier fra 1 til 6. Studiokursene og kurs i grunnundervisningen inneholdt spørsmål om undervisningen og læringsmiljø høsten 2004. Under forutsetning av at fornøyde/ misfornøyde studenter fordelte seg jevnt relatert til læringsmiljøspørsmålene vil dette ikke gi vesentlige utslag for sammenligningen av studiokursene. For evalueringen våren 2005 er læringsmiljøspørsmålene skilt ut som egne tilsendte skjema.

Studentevalueringen høsten 2004

Diagram 1 Score fra studentevalueringen høsten 2004 (Diagrammet er ikke tilgjengelig i denne versjonen.)

Diagram 2 Score fra studentevalueringen våren 2005 (Diagrammet er ikke tilgjengelig i denne versjonen.)

Kommentaren til de to diagrammer i siste rapport var: ”Spredningen av kursene på score viser tendensen til at studioskurs samler seg omkring verdiene 3.8 til 4.8, mens temakurs viser en større spredning. Sett på bakgrunn av at temakurs ikke har en lang tradisjon på AHO er dette ikke overraskende. Studiokursene er innarbeidete og tunge faglige opplegg, og utvikling av kursene skjer i stor grad innenfor gitte rammer. Temakurs utgjør en mindre del av semesterbelastningen og det samlede curriculum er under utvikling.” Årets diagrammer viser at det ikke er en slik enkel sammenheng. Studiokurs kan oppnå svært lav score, mens temakurs kan nærme seg en gjennomgående jevn fordeling når kursene ikke beveger seg inn på de mer eksperimentale områder (eks. Formens matematiske grunnlag).

AHOs vurdering av evalueringen er tilgjengelig på AHOs hjemmeside. De viktigste forslag og diskusjoner omkring kvalitetsheving har vært/er:

- Det er nødvendig med en diskusjon over tema ”elev + lærer” vs ”student + veileder” (Ide)
- Studentenes utbytte relatert til mengden av gruppeoppgaver vs individuelle oppgaver (Ide og urbanisme)
- Reelt kunnskapsnivå vs forventninger av kunnskapsnivå

Undervisningsutvalget behandlet høstens (H04) undervisning 05.02.05 og 02.03.05 og ga følgende kommenterte vedtak:

Notat til UU fra studenter i første år IDE vedrørende fellesundervisningen ble diskutert.

Vedtak: Undervisningsutvalget presiserer at fellesundervisningen i første år skal legges opp på en balansert måte slik at den er likeverdig relevant for begge studieretningene.

(...)

Institutt for arkitektur. Vedtak: Instituttet bes om å bedre tiltakene for tilbakemelding fra kursansvarlige og sensorer ved framtidige evalueringer.

Institutt for urbanisme. Vedtak: Undervisningsutvalget instruerer instituttet om tiltak for å bedre tilstedeværelse og organisering av studioskurs innenfor landskapsarkitektur.

Institutt for industridesign. 5. semester er et klassisk problemsemester i studiet ved overgangen fra elev til student. Det er et problem at programvaren til kursene

kommer sent opp, noe som fører til stadige forskyvninger og frustrasjoner både hos studenter og lærere. Den virtuelle abstrakte verden i Designing Time er vanskelig å takle for studentene. Holdningen til litteratur må endres hos studentene. Vedtak: UU ber instituttet legge arbeid i innhold og pedagogikk i studiets 5. semester. Vedtak: Instituttet bes merke seg sensors uttalelse for 7. semester og gi undervisningsutvalget en tilbakemelding på tiltak overfor denne klasse.

Institutt for form, teori og historie. Vedtak: Undervisningsutvalget slutter seg til instituttets redegjørelse. Utvalget er spesielt fornøyd med tilbakemeldingen på kurset Moderne Arkitekturteorier.

Institutt for arkitektur- og designteknologi. Studiokurset dette semesteret var komplekst og uvant for studentene. Deres oppfatning av kurset og målet var ikke i overensstemmelse. Vedtak: Undervisningsutvalget ser det som viktig at ADT gjennomfører komplekse studioskurs som balanserer mellom prosjekteringskurs og andre teoretiske og praktiske fordypninger.

Undervisningsutvalget behandlet vårens evalueringer i møte 31.8.05. Utvalget har gitt følgende kommentarer og fattet vedtak knyttet både generelt til evalueringene og til undervisningen på det enkelte instituttet.

Generelt

- Undervisningsutvalget presiserer at nivået i studioundervisningen må høynes. De økte kvalitetskravene må formidles til studentene.
- Undervisningsutvalget presiserer at et funksjonelt nettbasert system for semesterevalueringer må igangsettes snarest.

Opptak: Det er flere som kommer inn fra tegning, form, farge enn tidligere. Dette medfører en tyngre undervisning for enkelte fag i grunnundervisningen.

Internasjonalisering: Internasjonaliseringen ved AHO går for sent og det må settes i gang tiltak for å bedre dette. Vi må få oversikt over hvilke lærere som har kontakt med hvilke institusjoner; nivå og grad. Det arrangeres internasjonal dag i vårsemesteret spesielt rettet mot tredje års studenter.

Masterundervisningen: Det må gjennomføres en evaluering av hele masterundervisningen og diskusjon om innholdet i undervisningstilbudet. Strukturen med studio- og temakurs er for lite fleksibel, rent praktisk. Temakursene må ha en gjennomgang. Verkstedskurs bør ikke kjøres som temakurs, og dette må endres. Nye retningslinjer for studieveiledningen utarbeides og implementeres i løpet av høstsemesteret. De erfaringsbaserte masterprogrammene må gjennomgå med vekt på kvalitet, faglig styring og ressursbruk

Semesterevalueringene fra instituttene: studenter, faglærere og sensorer
De fleste evalueringene er greie. Sensorenes evalueringer er en viktig innfallsvinkel for AHO, og det er derfor av vesentlig betydning at disse kommer inn.

Institutt for arkitektur. Fortetting i åpen by har fått dårlig kritikk. Kritikken har mest gått på tilstedeværelse og liten planlegging fra instituttet. Vedtak: Undervisningsutvalget vil ha en klar struktur på kursene og ber om orientering fra instituttleder om tiltak på neste møte. Utvalget uttrykker uro over utviklingen på instituttet.

Institutt for urbanisme. Urban ecology har fått lav score. Kurset er komplekst og det har vært for mange elementer i kurset på en gang. Vedtak: Det er behov for en klar struktur på urbanismes kurs – dette sett både i forhold til at landskap kobles opp mot arkitektur og at kursene ikke mister søkningen fra studentene.

Institutt for industridesign. Spesialisering og samarbeid har fått skarp kritikk fra studentene. Denne klassen har vært i en spesiell situasjon og dette kommer tydelig til uttrykk i kritikken. Lærerne har ikke greid å få fram den graden av selvstudium det er lagt opp til. Det har også vært konflikter av faglig art. Instituttet sliter med å fornye undervisningen ved industridesign på samme måte som ved interaksjonsdesign. Vedtak: Instituttleder innkalles til undervisningsutvalget for en diskusjon om hvordan problemene ved industridesign skal håndteres.

Institutt for arkitektur- og designteknologi. Formens matematiske grunnlag var ingen suksess. Vedtak: Instituttet anmodes om å prøve andre innfallsvinkler.”

Instituttenes vurderinger av undervisningen (fulltekst kan leses på):

http://www.aho.no/Kvalitet/arsrapporter/oppsummering_kurseval2.htm

Institutt for arkitektur

2004H (score studioskurs: 4.0, 5.3, 4.4, 4.8 temakurs: 4.4, 4.1)

2005V (score studioskurs: 2.9, 4.7, 4.5 temakurs: 4.5, 4.6)

Institutt for urbanisme

2004H (score studioskurs: 4.5, 3.7 temakurs: 4.5, 4.8)

2005V (score studioskurs: 3.7, 4.2 temakurs: 4.1, 5.0)

Institutt for industridesign

2004H (score studioskurs: 4.1, 3.3, 4.1, 4.8 temakurs: 5.0, 3.6, 4.6)

2005V (score studioskurs: 4.9, 3.2 temakurs: 3.5)

Institutt for arkitektur- og designteknologi

2004H (score studioskurs: 3.7, temakurs: 4.6,)

2005V (score studioskurs: 4.1, temakurs: 3.3)

Institutt for form, teori og historie

2004H (score temakurs: 5.0 4.9) delkurs av gr.unn: 4.3)

2005V (score temakurs: 4.4, 4.6, temakurs: delkurs av gr.unn: 4.2 4.8)

Grunnundervisningens 1. år

2004H (score studioskurs: 4.9, 4.4, 4.5)

2005V (score studioskurs: 4.7, 4.6, 4.5)

Selvprogrammerte studioskurs

2004H (score: ingen leverte evalueringer) og **2004V** (score:4.8)

Diplomprogrammering

2004H (score: 3.4) og **2005V** (score: 3.6)

Diplomsemester

Er ikke evaluert for de to semestre

Læringsmiljø

Fra årsrapporten for studieåret 2004 – 2005 avgitt av læringsmiljøutvalget 3.6.05 refereres de viktigste sakene:

1. Ventilasjon, temperatur og belysning i lokalene
2. Gjennomføring og resultat av semesterevalueringer og evaluering av studiekvalitetssystemet.
3. Tilbudet i kantina.
4. Bekjentgjøring av karakterer.
5. Ankesaksbehandlingen.

Statsbygg og AHO har begge iverksatt tiltak for å bedre ventilasjon, temperatur og belysning. Ytterligere tiltak er i ferd med å bli gjennomført. En har som mål at forholdene skal være fullt ut tilfredsstillende i løpet av 2005.

Rutiner for ankesaksbehandling og rutiner for kjentgjøring av karakterer er i ferd med å bli revidert.

Diagram 3 Score på de administrative enheter fra studentevalueringen høsten 2003 (Diagrammet ikke tilgjengelig i denne versjonen.)

Tilbakemeldinger fra administrasjonen på kommentarer gitt i semesterevalueringene 2004-2005.

Generell vurdering vedr. læringsmiljøet våren 2005:

Studentene synes å være fornøyde med servicen fra administrasjonen og det fysiske læringsmiljøet. Det er gjort tiltak for å følge opp tidligere evalueringer og en del av disse har ikke gitt resultater som har innvirket på evalueringsresultatene. Likevel er det potensial for forbedringer. Det vil ikke bli gjort ytterligere større investeringer i 2005, men det vil bli gjort mindre investeringer og annen tilrettelegging for å imøtekomme påpekt potensial for forbedringer.

Studieadministrasjon

2005V (score 4.54)

For studieadministrasjonen går kritikken i hovedsak på at det er lang behandlingstid, for liten tid til hver enkelt student samt mangel på generell informasjon og informasjon om utveksling.

I løpet av sommeren har avdelingen opprettet et servicetorg. Denne førstelinjetjenesten er ment for at en skal kunne ta unna mindre arbeidskrevende oppgaver, slik at studentene kan få den hjelpen de trenger der og da. Dette ser ut til å ha fungert godt ved semesterstart. I tillegg har avdelingen fått innvilget ett års engasjement fra 1.9. For utvekslingsområdet har avdelingen vært klart preget av langvarig fravær av koordinatoren på dette feltet. Dette regner vi med vil bedre seg i løpet av høstsemesteret, både ved engasjementstilling og at koordinatør kommer tilbake dette semesteret.

Rutiner rundt den faglige veiledningen vil bli utarbeidet og implementert i løpet av høstsemesteret. Den administrative veiledningen mener vi vil henge nært sammen med servicetorget og den utviklingen vi satser på i den forbindelse.

Bibliotek

2005V (score 5.10)

En gjenganger er etterspørsel etter mer designlitteratur. Dette står permanent på dagsorden, og et tiltak er å aktivisere ID-lærere ytterligere til å komme med anbefalinger. Det er også flere ønsker om bedre utbygde samlinger, både m.h.t. kunst, filosofi, oppslagsverker og sentrale emner som tegneteknikk. Tiltak: flere innspill fra faglærere og økt bokbudsjett. En annen gjenganger er skannerkapasiteten. Tiltak: en skanner til.

Det er mange kommentarer rundt lesemulighetene. Flere etterlyser en stille lesesal, og det er også behov for utvidede åpningstider i eksamensperioden. Tiltak: omgjøring av "forskerzellen" til stille lesesal. Kapasiteten blir ikke så stor, men det kan avhjelpe behovet. Dersom "eksamensperioden" blir definert og kjent, kan vi øke studentbetjeningen av biblioteket i denne perioden.

IKT

2005V (score 3.17)

Support: Det er stor etterspørsel etter bedre tilgjengelighet på studentassistenter. Noen etterspør også bedre tilgang til god support innen rimelig tid fra IKT-avdelingen.

Vi har skjerpet inn for studentassistentene at de skal være tilstede og synlige i arbeidstiden. Studentassistentene får en ny arbeidsstasjon slik at det blir mer attraktivt å arbeide på studentassistentkontoret i stedet for ute i salen. Vi skal holde kurs for studentassistentene slik at de blir i stand til å hjelpe med oppkobling mot trådløst nettverk og andre spørsmål som forekommer hyppig.

Vi må bedre kommunikasjonen mellom studentassistenter og IKT-ansatte slik at feil og mangler kan bli rettet raskere. Det er også et mål at studentassistentene skal bli i stand til å løse ennå flere problemer.

Utstyr og kapasitet: Dårlig kapasitet på datasal, spesielt ved innleveringstidspunkter og kurs (plottekø). Antallet saler og maskiner som disponeres for IT er begrenset. Vi kan bare oppfordre lærere og studieadministrasjonen til å planlegge kurs og innleveringer slik at det blir minst mulig kollisjon.

Utskriftsproblemer og PC-problemer: Det kan være problematisk å plote. Kvaliteten på fargeutskrift på laserskriveren er ikke alltid helt god. Betalingssystemet har av og til tekniske problemer. PC-er på salene har tekniske problemer som det har tatt tid å reparere. Mus og annet utstyr forsvinner.

Trege maskiner, dårlige skjermer, flere printere og plottere: Det er investert i nye maskiner og skjermer på UV4. De dårligste skjermene blir kastet. De gamle maskinene er flyttet til tegnesalene og til studieadministrasjonen. Det er lite sannsynlig at vi har råd til å investere i nye printere eller plottere

Kurs: Det er ønske om flere datakurs generelt og spesielt et kurs i plotting. Dette ønsket formidlers til undervisningsutvalget og IKT-lærerne.

Nettverk: Det er ønske om lettere utskrift fra egne maskiner, bedre dekning for trådløst nettverk og et mer åpent nettverk. Det er flere grunner til at det ikke er mulig å skrive ut fra trådløst nettverk:

- Det vil skape mer trafikk og mindre kapasitet for annet bruk.
- Utskrift og flere andre tjenester krever en sikrere oppkobling mot trådløst nett. Sikkerhet koster penger i form av investeringer og økt driftskostnader.
- Plotting bør foregå nær plotteren for å sikre at plotteren er tilgjengelig.

Det trådløse nettverket er under stadig utbygging. På grunn av mange brukere og et ”vanskelig bygg” er det fare for at vi snart når taket for hva dagens 802.11 b/g teknologi tillater. Alternative løsninger må utredes. Et mer åpent nett krever økt overvåkning av nettverket for å hindre virusspredning og annen uønsket aktivitet. AHO har ikke valgt å bruke ressurser på dette.

Verkstedene

2005V (score 4.24)

Det er ikke gitt tilbakemelding fra verkstedene våren 2005-10-10

Hovedadministrasjon (inkludert evaluering av studentenes arbeidsplasser)

2005V (score 4.65), (score 4.0 for studentenes arbeidsplasser, tegnesalene)

Studentene klager fortsatt på for dårlig luft på datasaler og tegnesaler, for kaldt i auditoriene, dårlig renhold, for dårlig lys på tegnesaler, irriterende alarmer og dårlig solavskjerming.

Følgende tiltak er iverksatt, men så sent at det ikke har hatt innvirkning på de foreliggende tilbakemeldingene:

- Nytt renholdsfirma er engasjert. Før studiestart høsten 2005 er det foretatt grundig rydding av alle saler, alle gulver er grundig rengjort og bonet. Driftspersonalet vil legge økt vekt på at studentene holder tilstrekkelig orden slik at rengjøringen kan skje effektivt. Dette forutsettes å gi bedre renhold og bedre luftkvalitet.
- Innen 25. august er det montert nye rullegardiner for solavskjerming i salene mot vest.
- Manglende pleie av vegetasjon som skal virke solavskjermende mot syd er tatt opp med Statsbygg. Tiltak er iverksatt.

Følgende tiltak ble iverksatt i løpet av vårsemesteret og hadde til dels begrenset betydning for evalueringsresultatene:

- Dårlig luftkvalitet er tatt opp med Statsbygg en rekke ganger. Statsbygg har iverksatt tiltak for å oppnå optimal ventilasjon.
- Det er iverksatt økt driftstid på ventilasjonsanlegget.
- Det er iverksatt tiltak for å redusere varmeproduksjonen ved at datamaskinene

automatisk går over i sparemodus, sparepærer er montert og driftspersonalet øker tilsynet med innstilling av varmeovner. Driftspersonalet har også lagt økt vekt på å påse at studentene buker lokalene slik at ikke ventilasjons- og oppvarmingssystem blir forstyrret

- Alarmsystemet og låser er vedlikeholdt og tiltak er iverksatt for å hindre unødvendige alarmer.
- Belysningen på tegnesalene er vurdert av ekstern konsulent. Tiltak er i verksatt. Anlegget skal vurderes på nytt høsten 2005.

4. Implementering, erfaringer og fortsatt arbeid

Implementering av studiekvalitetssystemet har vært gjort fortløpende i den daglige driften, i de strategiske utvalgenes ordinære møter og gjennom ulike styrevedtak.

Bruken av den elektroniske evaluering fra studenter, faglærere og sensorer har gitt mange erfaringer som bør drøftes. Systemet utviklet internt på AHO har imidlertid vært uferdig og innsats for utvikling har ikke vært til stede. De viktigste mangler er at det ikke finnes moduler for lagring av svar og periodisering av svar. Dette er også årsaken til at det er uhyre tidskrevende å følge tidsrekkefølger. Det har vært gjennomført 4 elektroniske evalueringer med en vesentlig skille etter 2 gjennomføringer. Undervisningsutvalget ønsket en gjennomgang av spørsmålene og denne ble satt i verk høsten 2004.

Ved nærmere gjennomgang av svarprosenter viser det seg at den gjennomsnittlige svarprosent er forsvarlig og antakelig høy sammenlignet med andre utdanningsinstitusjoners. Studentundersøkelsen som var planlagt til høsten 2004 er ikke blitt gjennomført, men vil bli kjørt høsten 2005. Den vil ha to deler en vedrørende spørsmål om karakterfastsetting og en som vil være konsentrert om ”programevaluering” av undervisning. Det vil være en evaluering som går ut over kritikk av enkeltelementer i studieopplegg og læringsmiljø. Den andre vil være begrenset til studenter fra 3., 4. og 5. år.

Hovedtrekk i det arbeidet som er gjennomført høst 2004/vår 2005) er:

- AHO har opprettholdt **opptaksprøve** som grunnlag for sikring av opptakskvalitet. Overvåking av opptaksprøve/opptakskvalitet skal videreføres med mer grundige statistiske undersøkelser og ved undersøkelser av bruk av opptaksprøver ved andre sammenlignbare internasjonale institusjoner.
- Omstrukturering av undervisningen i **3. år i arkitekturstudiet** er gjennomført
- Evaluering av **bedømmelses/karaktersystemet** er satt i gang med sikte på å komme fram til et felles system for begge profesjonsutdanninger innen utgangen av høsten 2005.
- Ny **diplomprosedyre** (AHO med ”**diplom**” som betegnelse på masteroppgaven) er satt i gang. AHO fortsatt legger stor vekt på diplomenes kvalitet som et mål for

resultatkvalitet. Det sikres gjennom:

- fortsatt bruk av en eksterne internasjonal sensorgruppe
- utvidet diplomarbeidet på 36 sp for å sikre tid for refleksjon i oppgavearbeidet og bedre programmering av arbeidene
- betydelig styrking av veiledning og læreroppfølgning i forbindelse med diplomarbeidene.
- Det er etablert to **utdanningsprogrammer**;
  - master i landskapsarkitektur,
  - erfaringsbasert master i arkitekturvern
- Det er etablert **programstyre for forskerutdanningen**
- I forhold til **læringsmiljø** er det gjort en betydelig innsats for å bedre ventilasjonsproblemene på datalaboratorier, forelesningssaler og tegnesaler. I forhold til studentenes arbeidsplasser er det utredet hvordan lysforholdene kan forbedres, videre oppfølging vil bli tatt høsten 2005.
- Organisasjonsprosjekt for **administrasjonen** ble avsluttet våren 2005 og foreløpig rapport blir lagt frem for styret høsten 2005. En viktig intensjon i dette prosjektet har vært bedring av servicenivå og servicekvalitet både overfor studentene og instituttene.
- System og rutiner for **ressursallokering** er under utvikling. Det arbeides for å finne fram til rutiner som bedre kobler kvalitetsarbeidet til økonomistyringen ved AHO.

Viktige tiltak/prosesser med konsekvenser for kvalitetsarbeidet ved AHO som bør gjennomføres i kommende periode er følgende:

- Den vesentligste innsats vil bli satt inn i forhold til **kvalitetsheving av masterundervisningen** etter 3. studieår, altså etter grunnundervisningen. Dette er en nødvendig konsekvens av at AHO er en eliteskole og nå må ta ambisjonen om ”excellence” som utgangspunkt for kvalitetsarbeidet.
- Det vil bli satt i gang tiltak for å styrke antallet internasjonale studenter ved å sikre dette ved opptak til 4. årskurs.
- Det internasjonale samarbeidet skal videre styrkes gjennom øket utveksling av forskere, lærere og studenter med et fåtall utvalgte internasjonale institusjoner av høy kvalitet. AHO skal måle sin undervisningskvalitet (resultatkvalitet) i forhold til disse institusjonene.
- Følgende undersøkelser, evalueringer og prosesser vil bli satt i gang for å bedre kvaliteten på den undervisningen som gis:
  - undersøkelser om uteksaminerte kandidaters tilpassing til yrkeslivet (relvans)
  - AHO vil (i samarbeid med studentutvalget) gjennomføre en omfattende **programevaluering** av tilbudene innenfor masterundervisningen.
- De vil bli satt i gang en gjennomgang av rutiner og praksis for **studieveiledningen** med sikte på å gjøre forholdene bedre og mer transparente både for studentene og for veiledere.

- Erfaringer fra de **erfaringsbaserte masterprogrammene** skal gjennomgås med sikte på kvalitetssikring, kvalitet på faglig styring og ressursbruk.
- Nytt system for elektronisk evaluering skal utredes og igangsettes ved evalueringen høsten 2005.

Tabell- og diagramoversikt

- Tabell 1 Fordeling av studiekurs etter tema* 2002 - 2004. Tabellen viser kategoriene brukt i studieplanen for 2004
- Tabell 2 Fordeling av temakurs 2002 – 2004. Tabellen viser kategoriene brukt i studieplanen for 2004
- Tabell 3 Antall selvprogrammerte semesterenheter (studiekurs av 24 studiepoeng)
- Tabell 4 Omfanget av utdanningen i forskerskolen (uker)
- Tabell 5 Kandidater i phd-programmet 30.06.2004 (opptak i 2004 er ikke medregnet) og disputaser i 2003 fordelt på tema (tema tilsvarer AHOs instituttinndeling)
- Tabell 6 Antall faglig ansatte (beregnet ut fra 100 % stilling/ hele årsverk)
- Tabell 7 Engasjerte som time-/hjelpelærere (med fast lønn og/ eller 100 % stilling)
- Tabell 8 Fast ansatte (personer) i vitenskapelige stillinger våren 2004 (inkludert stipendiater)
- Tabell 9 Fast ansatte og åremålsansatte (personer) i vitenskapelige stillinger etter dr.grad/phd og kompetansevurdering våren 2004 *), antall kvinner i parentes.
- Tabell 10 Mastergradsstudenter per faglig tilsatt (inkludert timelærere på fast utbetalt lønn), (gjennomsnitt på årsbasis)
- Tabell 11 Fordeling av sensorer på studiekurs 2002-2004 (vår)
- Tabell 12 Opptak til mastergradsstudiet (siv.ark og siv.industridesigner frem til 2003), søkertall 1999 - 2003
- Tabell 13 Opptakstillene til mastergradsstudiet 2003
- Tabell 14 Linjefordeling på videregående skole for studenter tatt opp til mastergradsstudiet 2003
- Tabell 15 Registrerte studenter, masterutdanningen
- Tabell 16 Kandidatutdanningen formel: antall beståtte studiepoeng/30 (fordelt per semester)* Studiepoeng enheter, beregnet per semester (30 sp) 2002 – 2004
- Tabell 17 Strykprosent mastergradsutdanningen (leverte oppgaver=100%) 2002 - 2004
- Tabell 18 Oppmeldte til diplomsemester 2002 – 2004
- Tabell 19 Ferdige mastergradskandidater 2002 - 2004
- Tabell 20 Antall studenter som avbryter studiet (2002, 2003 og 2004) etter opptaksår og etter årsak til avbrudd; a) ikke bestått diplom og oppfattet (av studieadministrasjonen) som avsluttet, b) overflyttet til annet lærested, c) årsak ikke oppgitt
- Tabell 21 Opptak til mastergrad senere i studiet 2002 – 2004
- Tabell 22 Utveksling AHO-studenter til utlandet eller andre norske lærersteder 2001 - 2004
- Tabell 23 Utvekslingsstudenter inn til AHO *) 2001 - 2004
- Tabell 24 Erfaringsbasert masterutdanning 2002 - 2004
- Tabell 25 Antall beståtte erfaringsbaserte mastergrader 2002 - 2004
- Tabell 26 Hovedstatistikk forskerutdanningen
- Tabell 27 Interne utlån 2003 (bibsys, inkluderer ikke lysbilder og kvitteringslån)
- Tabell 28 Besøksstall på biblioteket 2001 - 2003
- Tabell 29 Gjennomføringsår for obligatorisk del av forskerutdannelsen (frfall ikke medregnet)
- Tabell 30 Bruk av utvekslingsavtaler høsten 2004 våren 2004
- Tabell 31 Svarprosent for alle skjema (undervisningen) som er sendt til studentene 2003 (høst) – 2005 (vår) **ny**
- Diagram 1 Score fra studentevalueringen høsten 2003
- Diagram 2 Score fra studentevalueringen våren 2004
- Diagram 3 Score på de administrative enheter fra studentevalueringen høsten 2003

Vedlegg

Plassering av informasjon/dokumenter som er omtalt i denne årsrapporten

AHOs nettsider (www.aho.no)

Studiekvalitetssystemet (url www.aho.no > Kvalitetssystem > Studiekvalitetssystem)

Strategisk plan (url www.aho.no > Om AHO > Strategiskplan 2003 – 2005)

Styrereferat (på intern server: stab-felles > møtereferat > STYREREF)

Undervisningsutvalget (på intern server: stab-felles > møtereferat > Undervisningsutvalget)

Opptaks- og godkjenningssutvalget (på intern server: stab-felles > møtereferat > Opptaks- og godkjenningssutvalg)

Forskningskatalogen (url <http://www.aho.no/Forskning/Forskningskatalog%202003.pdf>)

AHOs utvekslingsavtaler for studieåret 2004/2005

(for arkitektstudenter: A, for industridesignstudenter: ID)

Australia

University of Newcastle, www.newcastle.edu.au, **A/ID**

Belgia

Inst. Supérieur d'Architecture Saint-Luc de Wallonie, Liège, www.saint-luc.org, **A/ID**

Danmark

Det kgl. Danske Kunstakademiets Arkitektskole, København, www.karch.dk, **A/ID**

Danmarks designskole, København, www.dk-designskole.dk, **ID**

Designskolen Kolding, www.designskolenkolding.dk, **ID**

Arkitektskolen i Aarhus, www.a-aarhus.dk, **A/ID**

Estland

Eesti Kunstakadeemia, Tallin, www.artun.ee, **A/ID**

Finland

Helsinki Tekniska Högskolan-Arkitektavdelningen, www.hut.fi, **A**

University of Art and design UIAH, Helsinki, www.uiah.fi, **ID**

Lahti Polytechnic, www.lpt.fi, **ID**

Oulu Universitetet - Arkitektavdelningen, www oulu.fi, **A**

University of Lapland, Faculty of Art and Design, Rovaniemi, www.urova.fi, **ID**

Tampere Tekniska Universitet, www.tut.fi, **A**

Frankrike

École d'Architecture de Paris La Villette, www.paris-lavillette.archi.fr, **A**

École d'Architecture de Paris-Belleville, www.paris-belleville.archi.fr, **A**

École Speciale d'Architecture, Paris, www.esa-paris.fr, **A**

École d'Architecture de Saint-Etienne, www.st-etienne.archi.fr, **A**

Hellas

National Technical University of Athens, www.ntua.gr, **A**

Technological Educational Institution of Athens, www.teiath.gr, **ID**

Irland

University College Dublin, www.ucd.ie, **A**

Nathional College of Art and Design, Dublin, www.ncad.ie, **ID**

Island

Iceland Academy of the Arts (Reykjavik), www.lhi.is, **ID**

Italia

Instituto di Architettura di Venezia, www.iuav.it, **A**

Politecnico di Milano, www.polimi.it, **A/ID**

Nederland

Technische Universiteit Delft, www.tudelft.nl, **A/ID**

Portugal

Universidade do Porto, www.up.pt, **A**

Faculdade de Arquitectura da Univ. de Lisboa, www.fa.utl.pt, **A/ID**

Singapore

Singapore-National University of Singapore, www.arch.nus.edu.sg, **A**

Spania

Escola Superior de Disseny Elisava, Barcelona, www.iccic.edu/elisava, **ID**

ETSAB, Universidad Politecnica de Catalunya, Barcelona, www.upc.es, **A**

Universidad Autonoma Barcelona, Escola Massana, www.escolamassana.es, **ID**

Storbritannia

University of Dundee, Skottland, www.dundee.ac.uk, **A**

Sverige

Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, Stockholm, www.kth.se, **A**

Konstfack, Stockholm, www.konstfack.se, **ID**

Högskolan för Konsthantverk och Design, Göteborg, www.hdk.gu.se, **ID**

Lunds universitet: Lunds Tekniska Högskola, LTH, www.lth.se, **A**

Umeå Universitetet Designskolan, www.umu.se, **ID**

Tyskland

Universität der Künste Berlin, www.hdk-berlin.de, **A**

Universität Essen, www.uni-essen.de, **ID**

Universität Hannover, www.uni-hannover.de, **A**

Technische Universität München, www.tu-muenchen.de, **A**

Bauhaus Weimar, www.uni-weimar.de, **A**

USA

University of Arizona, www.arizona.edu, **A/ID**

Østerrike

Universität für Angewante Künste, Wien, www.uni-ak.ac.at, **A/ID**

Supplement

TABELLVERK FOR PERIODEN 1.1.2005 – 31.21.2005

AHOs rapport om studiekvalitet 2005

Tekstene ligger på AHOs hjemmeside > Internt > kvalitetssystemet > rapporter.

Rapporten er et supplement til AHOs rapport om studiekvalitet for perioden 1.7.2004 til 30.6.2005. Den første Rapport (2003-2004) var lagt opp slik at rapporteringsperioden gikk fra høstsemester til og med vårsemester. Årsaken var NOKUTs første evaluering av AHO som fant sted høsten 2004. Fra 2006 vil årsrapporteringen på studiekvalitet dekke et kalenderår, derfor er dette tabellverk et supplement. Rapporteringen til sentrale databaser, som DBH/NSD gjør denne periodisering mindre arbeidskrevende og mer hensiktsmessig i forhold til rapporteringen til departementet.

Tabellverket følger den nummerering som ble brukt både for 2003 og 2004. Status for studiekvalitet inneholder tabellene fra 1 til og med 28, mens tabellene 29 til og med 31 er plassert i den delen av rapporten som dreier seg om kvalitetsarbeidet i rapportperioden (1). Diagram 1 beskriver høstsemesteret 2005. Når det gjelder læringsmiljøundersøkelsen, vil den bli gjennomført en gang hvert kalenderår etter endt vårsemester.

Det er i tillegg til tabeller tatt med en kortfattet beskrivelse av kvalitetsarbeid som er gjennomført i løpet av perioden (2) samt en punktvis oppstilling av fortsatt arbeid med å høyne kvaliteten på AHOs studietilbud (3).

1 Status for 2005

Tabell 1 Fordeling av studiekurs i masterundervisningen etter institutt 2003 – 2005

semester	2003 V	2003 H	2004 V	2004 H	2005 V	2005 H
Arkitektur	2	3	3	4	3	3
Arkitektur- og designteknologi (fra H04)				1	0	0
Form, teori og historie	3	2	2	0	0	1
Urbanisme	2	2	2	2	2	2
Interaksjonsdesign	1	2	1	2	1	2
Industridesign	1	2	1	2	1	2
Spesialkurs (eks. Årbok)		1		1		

Tabellen er organisert etter kursbelastning på instituttene. Tidligere ble det brukt oppdeling etter studieplanen. Fra 2005 ble grunnundervisningen for studieretningen arkitektur utvidet fra 4 til 6 semestre.

Tabell 2 Fordeling av temakurs etter kursets karakter 2002 – 2004. Tabellen viser kategoriene brukt i studieplanen for 2004 og 2005

semester	2003 V	2003 H	2004 V	2004 H	2005 V	2005 H
Teorikurs	6	5	6	8	8	7
Verktøykurs	1	4	3	4	5	1
Spesialkurs (Diplomforberedende kurs,	1	1	3	1	3	2

Årbok)						
--------	--	--	--	--	--	--

Tabell 3 Selvprogrammerte semesterenheter (studiokurs av 24 studiepoeng) 2003- 2005

semester	2003 V	2003 H	2004 V	2004 H	2005 V	2005 H
Selvprogrammering	6	7	9	5	7	5

Tabell 4 Omfanget av utdanningen i forskerskolen (uker)

	Kull 4	Kull 5	Kull 6	Kull 7
Forelesninger	4,51	4,11	4,39	3,2
Seminarer	1,65	2,21	2,97	5,6
Oppgaver	12,00	12,00	13,60	15,0
Formidling	2,00	4,00	Fastsatt individuelt	Fastsatt individuelt
Totalt antall uker	20,16	22,32	20,96	23,8

Tabell 5 Kandidater i phd-programmet 31.12.2005 og disputaser i 2005 fordelt på tema (tema tilsvarer AHOs instituttinndeling)

	Antall aktive kandidater	Antall disputaser
Arkitektur (inkludert arkitekturhistorie)	12	2
Urbanisme	4	1
Design	10	1
Kunsthøgskole/kunsthåndverk	2	
Annet	8	

Tabell 6 Antall faglig ansatte (beregnet ut fra 100 % stilling / hele år

	2003		2004 vår til 1.7.04		2005	
	kvinner	totalt	Kvinner	totalt	Kvinner	totalt
Universitetslektor	1,0	6,2	3,25	11,25	3,5	13,5
Amanuensis	0,0	2,2	0	2,2	0	2,8
Førsteamanuensis	4,8	12,3	2	9,5	5,7	14,1
Professor	2,8	18,6	2,8	15,8	2,8	19,9
Stipendiat	4,0	11,5	3	10,5	3	8
Professor II	0	1,4	0	1,4	?	?
Andre					4	4
SUM	12,6	52,2	12,60	52,20	15,3	56,75

Tabell 7 Engasjerte som time-/ hjelpelærere (med fast lønn og/ eller 100 % stilling)

	2003		2004		2005
	vår	høst	vår	høst	
	8,5	9	9,4	13,25	12,9
Herav kvinner	4,75	6,25	6,5	6,65	

Tabell 8 og tabell 9 erstattes av tabell 3.1 Tilsatte (årsverk) og tabell 3.2 Årsverk i stipendiatstillinger (høst 2005) fra Budsjettokument 2005 – 2007

Tabell 10 Mastergradsstudenter per faglig tilsatt (inkludert stipendiater og timelærere på fast utbetalt lønn), (gjennomsnitt på årsbasis)

	2003	2004 vår frem til 1.7.04	2005
Antall studenter	6,4	7,1	7,49

Tabell 11 Fordeling av sensorer på studiekurs

Tabellen er ikke lenger aktuell. Det er gjennomført nye rutiner for undervisningsutvalgets godkjenning sensorer. En fordeling mellom sensorer med akademisk og praksisorientert profil vil bli synliggjort i de vedtak undervisningsutvalget foretar. Periodevis kvalitetssikring av utviklingen vil ikke bli knyttet til det enkelte studieår men til utviklingen over flere år.

Tabell 12 Opptak til mastergradsstudiet (siv.ark og siv.industridesigner frem til 2003), søkertall 2001 – 2005

	Totalt antall søkere			Førsteprioritetsøkere		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
M.ark	1632	1520	1445	615	597	675
M.ide	870	818	751	196	206	161

Tabell 13 Opptakstallene til mastergradsstudiet 2004 og 2005

2004	Opptak	Kvinner	Alder snitt	Alder spenn	Første-pri.	Realkomp	Ex.phil
M.ark	50	26	23,5	19 → 40	48	0	11
M.ide	25	6	24,7	19 → 45	19	2	5

2005	Opptak	Kvinner	Alder snitt	Alder spenn	Første-pri.	Realkomp	Ex.phil
M.ark	44	14	23,22	19 → 27	42	0	12
M.ide	22	5	21,0	19 → 28	17	0	3

Tabell 14 Linjefordeling på videregående skole for studenter tatt opp til mastergradsstudiet 2004 og 2005

	2004	2005	2004	2005
	arkitektur		industridesign	
Allmenne, økonomiske og administrative fag	32	24	11	10
Tegning, form og farge	8	13	7	7
Rudolf Steiner skole	3	1	1	3
Andre studieretninger som gir kompetanse til opptak		6		2

Tabell 15 Registrerte studenter, masterutdanningen

	2003				2004				2005			
	vår		høst		vår		høst		vår		høst	
	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt
M.ark	138	252	138	252	137	262	164	304	149	280	153	298
M.ide	44	97	44	97	53	111	52	131	49	124	43	121
M.la											5	9
SUM	182	349	182	349	190	373	216	435	198	404	201	419

Tabell 16 Kandidatutdanningen formel: antall beståtte studiepoeng/60 (fordelt per semester)

	2003				2004				2005			
	vår		høst		vår		høst		vår		høst	
	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt
M.ark	53,6	102,6	56,6	117,7	57,6	108,5	68,5	126,1	57,3	113,2	63,8	129,7
M.ide	21,1	46,1	24,8	54,0	23,5	49,6	23,4	58,2	19,5	47,4	19,4	56,3
M.la											2,5	4,5
SUM	74,7	148,7	81,4	171,7	81,1	158,1	91,9	184,3	76,8	160,6	85,7	190,5

Tabell 17 Strykprosent mastergradsutdanningen (leverte oppgaver = 100 %) 2003 – 2005, inkluderer diplom. Strykprosenten domineres av små kurs på 6 studiepoeng

	2003				2004				2005			
	vår		høst		vår		høst		vår		høst	
	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt
M.ark	3.72	3.46	7.63	7.33	5.01	6.36	4.48	5.53	6,2	8,7	4,5	5,2
M.ide	2.65	3.18	0	2.13	3.03	3.86	2.94	3.39	2,5	8,4	2,0	2,5
SUM *)	3.28	3.33	5.70	5.89	4.47	5.63	7.42	4.85	4,6	8,6	3,7	6,3
SUM/År	3,98				4,55				6,3			

*) Prosent av det totale antall studenter. Studenter med gyldig fravær er ikke medregnet.

Tabell 18 Oppmeldte til diplomsemester 2002 – 2004 *)

	2003				2004				2005			
	vår		høst		vår		høst		vår		høst	
	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt
M.ark	5	16	13	30	11	19	12	21	10	19	14	25
M.ide	0	0	0	2	6	8	2	3	7	24	0	1
SUM	5	16	13	32	17	27	14	24	17	43	14	26
SUM/ÅR	60				51				69			

*) Studenter med utsatt levering er regnet som oppmeldte det semester de starter og resultat vises det semester de bedømmes (senest et semester etter oppmeldingen).

Tabell 19 Ferdige mastergradskandidater

	2003				2004				2005			
	vår		høst		vår		høst		vår		høst	
	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt	kv	totalt
M.ark	5	13	6	22	4	7	11	18	11*)	21	10	18
M.ide			0	2	6	7	2	3	7	21	0	1
SUM	5	13	6	24	10	14	13	21	7	42	10	19
SUM/ÅR	37				35				61			

Tabell 20 Antall studenter som avbryter studiet (2003, 2004 og vår 2005) etter opptaksår (venstre kolonne) og etter årsak til avbrudd; a) ikke bestått diplom og ikke studieaktive b) overflyttet til annet lærested, c) årsak ikke oppgitt/ personlige grunner

	2003						2004						2005					
	vår			høst			vår			høst			vår			høst		
	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)
1995							1											
1996																		
1997												1						
1998			1					1										
1999																		
2000		1						1				1						
2001					1			1					1					
2002																		
2003													1					
2004																		
SUM	3						5						3					

Tabell 21 Opptak til mastergrad senere i studiet 2002 – 2004, (antall søkere om opptak er vist i parentes)

	2002	2003	2004	2005
M.ark	8 (22)	9 (24)	14*) (28)	8*) (29)
M.ide	3 (4)	2 (4)	7 (18)	6 (27)
M.la				8 (10)
SUM	11 (26)	11 (28)	21 (46)	22 (66)

*) To kvotestudenter fra Makerere, Uganda er medregnet

Tabell 22 Utveksling AHO-studenter til utlandet eller andre norske lærersteder 2001 – 2004

	2003		2004		2005	
	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt
Bilaterale avtaler	0	0	3	3	1	1
Erasmus/Socrates	6	8	5	15	3	9
Nordplus	7	12	3	3	5	7
Hospitering	1	2	2	4	0	3
SUM	14	22	13	15	9	20

Tabell 23 Utvekslingsstudenter inn til AHO *) 2001 - 2004

	2003		2004		2005	
	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt
Bilaterale avtaler	0	1	0	0	0	1
Erasmus/Socrates	11	21	12	22	17	35
Nordplus	8	9	5	7	9	10
Hospitering	1	10	4	7	1	1
SUM	20	41	21	36	27	47

*) Kvotestudenter og hospitanter på enkelte temakurs ikke medregnet

Tabell 24 Erfaringsbasert masterutdanning 2002 – 2005, aktive studenter

	2003				2004				2005			
	vår		høst		vår		høst		vår		høst	
	kv	tot	kv	tot	kv	tot	kv	tot	kv	tot	kv	tot
Urbanisme	8	15	8	16	8	19	8	19	12	20	25	42
Industridesign *)	10	16	11	24	6	13	6	13	7	12		
Digital design											2	5
Interaksjonsdesign											5	7
Arkitekturvern											8	13
SUM	18	31	19	40	14	32	14	32	19	32	40	67

*) Masterutdanning innen industridesign er fra høsten 2005 delt i Digital design og Interaksjonsdesign

Tabell 25 Antall beståtte erfaringsbaserte mastergrader 2002 – 2005

	2003		2004		2005	
	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt
Urbanisme	2	4	1	1	1	2

Tabell 26 Hovedstatistikk forskerutdanningen

Kull	Tatt opp		Fullført		Aktive doktorander		Frafall	
	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt
Kull 1 opptak 92	5	8	5	7	-	-	-	1
Kull 2 opptak 93	6	12	1	2	1	1	4	9
Kull 3 opptak 95	11	19	4	9	1	1	6	9
Kull 4 opptak 97	8	14	2	4	-	-	6	10
Kull 5 opptak 99	2	8	-	1	1	1	1	6
Kull 6 opptak 01	7	20	2	2	4	16	1	2
Kull 7 opptak 04	8	13	-	-	8	13	-	-
SUM	46	94	14	25	15	32	17	38
SUM %		100						40

Tabell 27 Interne utlån 2003, 2004 og 2005 (bibsys, inkluderer ikke lysbilder og kvitteringslån)

	2003	2004	2005
Utlån til AHO (ekskl. fjernlån)	13 387	15 552	14899
Mastergradsstudenter	7 118	8 261	8716
Uttekslingsstudenter og hospitanter	1 042	1 214	1129
Phd-kandidater og erfaringsbasert-master studenter	3 762	3 786	3125

Tabell 28 Besøktall på biblioteket 2002 - 2005

	2002	2003	2004	2005
Besøktall	49 196	54826	52 070	54963

Biblioteket hadde per 31.12.2004 en samling på 47.032 per 31.12.2005 var samlingen økt til 47.949 bind (monografier og tidsskrifter).

Tabell 30 Bruk av utvekslingsavtaler 2004 og 2005

land	institusjon	2004		2005	
		vår	høst	vår	høst
Australia	University of Newcastle	-	-	-	1
Belgia	Inst. Supèriur d'Architecture Saint-Luc de Wallonie	2	-	1	-
Danmark	Det kgl. Danske Kunstakademiets Arkitektskole	1	1	-	1
	Danmarks designskole	-	-	-	2
	Arkitektskolen i Aarhus	-	1		1

Finland	Oulu Universitetet			2	
Frankrike	École d'Architecture de Paris La Villette	1	-	2	-
	École d'Architecture de Paris-Belleville	2	2	3	-
	École Speciale d'Architecture, Paris	2	1	3	-
	Strate College Designers	1	1	1	-
	École d'Architecture de Saint-Etienne	-	-	-	-
Hellas	Technological Educational Institution of Athens	2	-	1	-
Irland	University College Dublin	4	3	2	2
Italia	Instituto di Architettura di Venezia	2	-	1	-
	Politecnico di Milano	6	1	3	1
Nederland	Technische Universiteit Delft	-	-	1	-
Portugal	Universidade do Porto	2	-	2	-
	Faculdade de Arquitectura da Univ. de Lisboa	2	-	4	-
Spania	Escola Superior de Disseny Elisava	-	2	-	2
	ETSAB, Universidad Politecnica de Catalüna	4	1	4	-
	Universidad Autonoma Barcelona, Escola Massana	-	-	-	1
Sverige	Kungliga Tekniska Högskolan	2	-	2	-
	Konstfack	-	1	-	1
	Högskolan för Konsthantverk och Design	-	-	-	1
	Chalmers Tekniska Högskole	1	-	1	-
	Lunds universitet	4	1	4	-
Tyskland	Universität der Künste Berlin	-	2	-	-
	Universität Essen	-	-	1	-
	Universität Hannover	2	-	2	-
	Technische Universität München	5	-	3	-
	Bauhaus Weimar	1	-	1	2
Østerrike	Universität für Angewante Kunst, Wien	-	1	-	-

2. KVALITETSARBEID GJENNOMFØRT I

2005

I forhold til utviklingen av studietilbud har høstsemesteret hatt preg av konsolidering. Det har ikke vært gjennomført endringer av vesentlig betydning.

Opptakskomiteén har i sin rapport fra opptaket 2005 merket seg at AHO bør ha oppmerksomhet i forhold til ujevn kjønnsfordeling. Det bør også knyttes en årvåkenhet til utviklingen av studieprogresjon for studenter som blir tatt opp på realkompetanse og på et økt antall av studenter som har linjevalg Tegning, form og farge fra videregående. De variasjoner som kan spores i 2005 kan ikke gi noen konklusjoner om fremtidig utvikling.

I perioden 2002 til 2004 tok AHO opp 8 studenter, 3 på ark. Og 5 på ide., på bakgrunn av realkompetanse. Ingen av søkerne i 2005 ble tatt opp etter opptaksprøvene. Av de 8 studenter som ble tatt opp, er en student inaktiv. Av de øvrige har to studenter noe etterslep, men det ser ut til at studieprogresjonen er tilfredsstillende sammenlignet med andre studenter.

I høstsemesteret har diskusjonene om karaktersystem på AHO vært dominerende både blant studenter, i lærerkollegiet og i undervisningsutvalget. Endelig vedtak ble fattet i 2006.

En gjennomgang av studieveiledning og funksjonsnivået for de ulike komponenter har ført til endringer i foreliggende rutiner og i forskrift for masterstudiene ved AHO. Den konkrete implementering gjennomføres våren 2006.

For første gang ble studiepåmeldingen for høstsemesteret gjennomført elektronisk via studentweb. Omleggingen har vært vellykket og problemene omkring studentenes prioritering av kurs har vært løst på individuell basis i dialog mellom studieadministrasjon og student.

Strykprosenten for vårsemesteret 2005 er økt i forhold til tidligere år (se tabell 17). Det er en mistanke om at studentene forskyver mindre eksamener i teoretiske fag i grunnundervisningen frem i tid. I tillegg er antall eksamener økt. Flere studiekurs er blitt delt slik at studiepoeng gis for et teorikurs og et studiokurs. Oppmerksomhet omkring den høye strykprosent i teorifag i grunnundervisningen har ført til endringer i rutine for oppmelding til kontinueringseksamen. Studentene er nå selv ansvarlig for denne oppmeldingen. Studentweb har gjort prosedyrene enklere. Forskriften ble masterstudiene ved AHO er også endret slik at det ikke lengre er mulig å dra med seg kontinuerings-eksamener inn i 4. og 5. studieår.

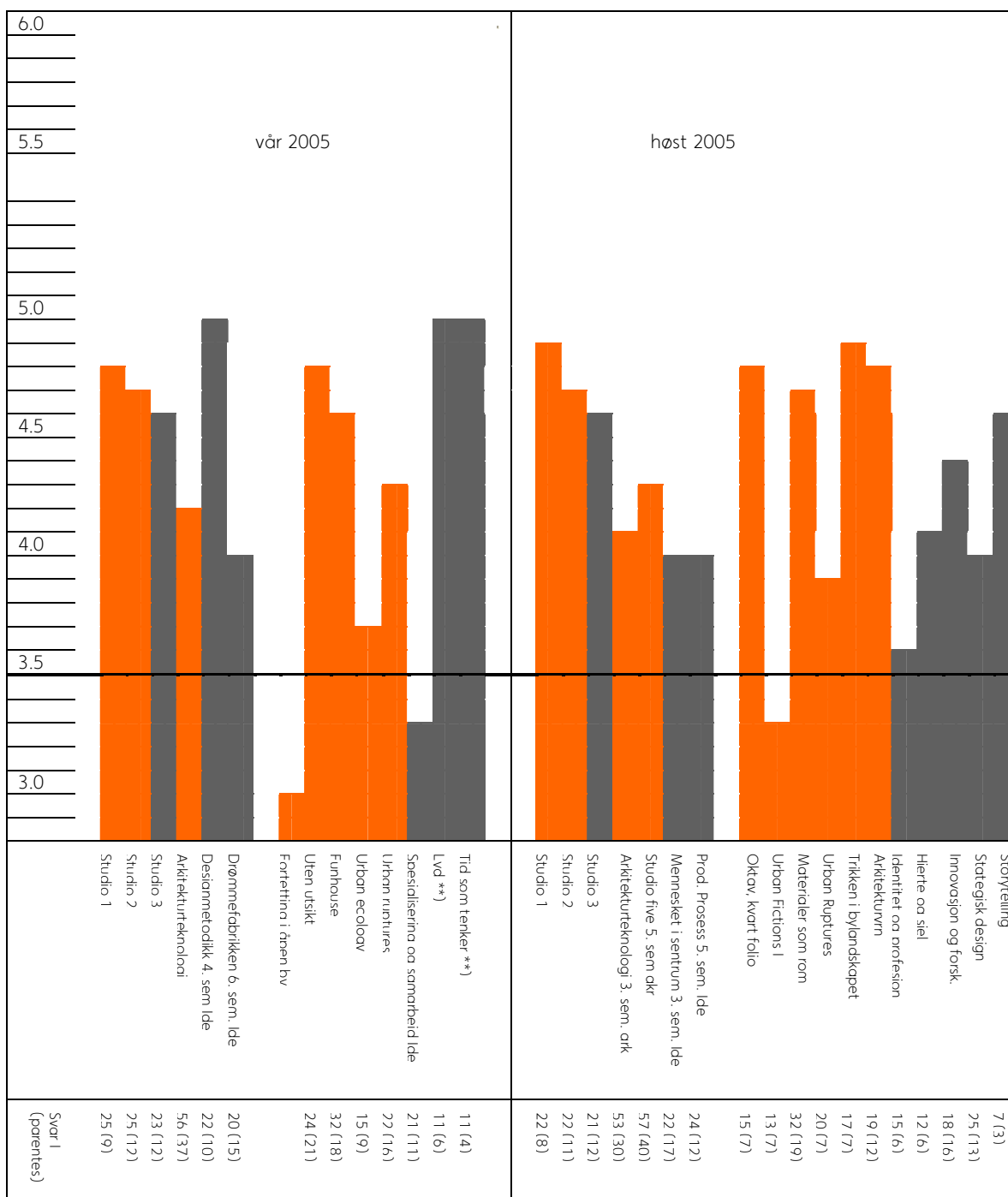
I forhold til utviklingen av studietilbud på masternivå har høstsemesteret hatt preg av konsolidering. Det har ikke vært gjennomført endringer av vesentlig betydning.

Diskusjonene omkring utviklingen av forskerskolen har vært ført i programstyret for forskerutdannelsen. Programstyret la frem forslag til endret obligatorisk studieplan for forskerskolen i desember. Denne vil bli diskutert videre for implementering til nytt opptak av kandidater høsten 2006. Det er fra administrasjonen blitt arbeidet med revidering av forskrift for phd graden ved AHO for vedtak i styret innen nytt opptak 2006.

Evaluering av mastergradsundervisningen (tidligere pkt. 3.8.2)

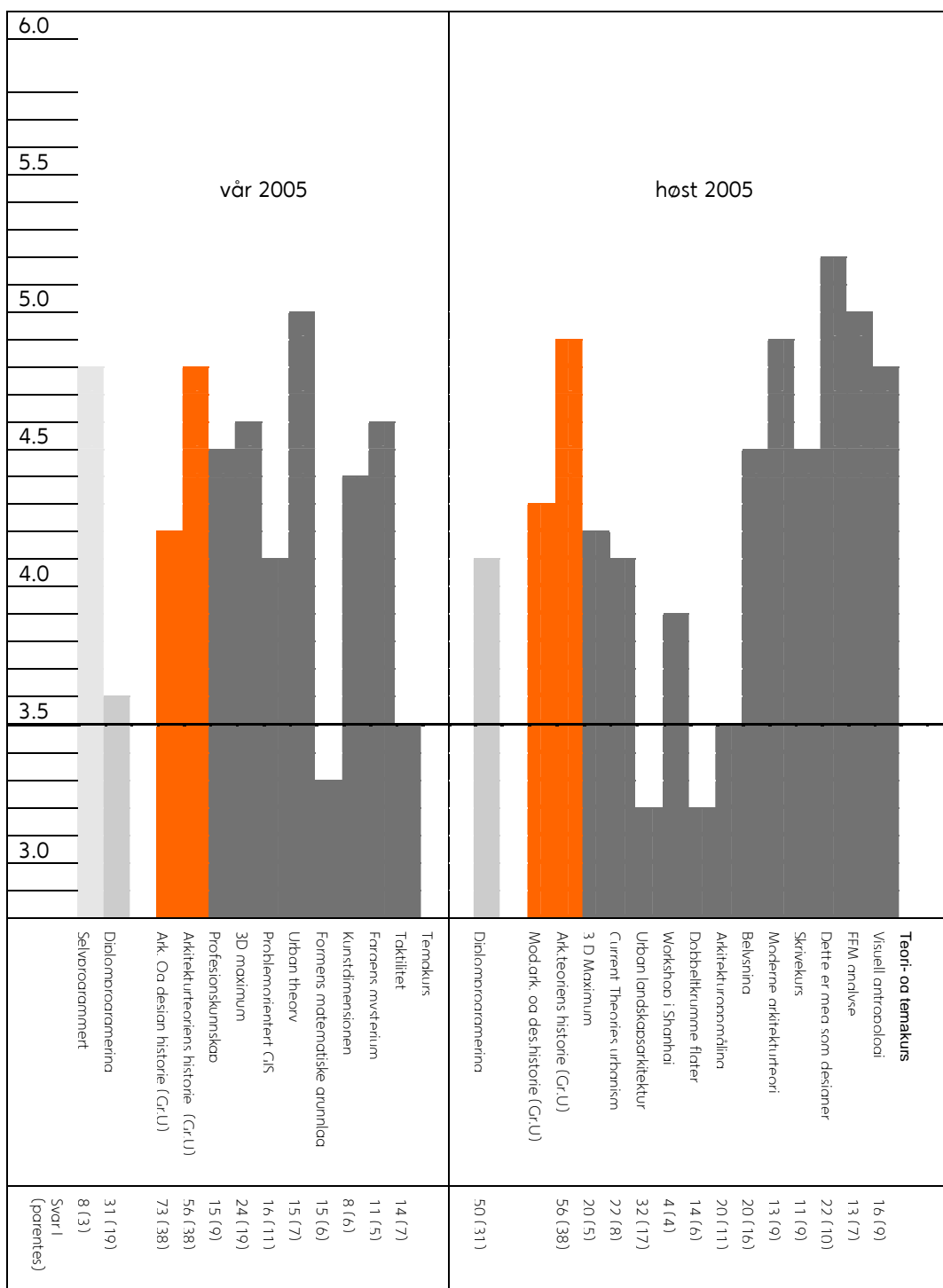
Det er gjennomført studentevaluering av teori- og temakurs samt studiokurs uavhengig av evaluering av læringsmiljø. Læringsmiljøspørsmål er imidlertid behandlet i læringsmiljøutvalgets årsrapport til styret (3.juni 2005). Det vil bli gjennomført læringsmiljøundersøkelse våren 2006.

Studentevalueringen høsten 2005

Fargekode: Orange for studieprogram ARKITEKTUR, Grått for studieprogram INDUSTRIDESIGN

Diagram 1A Score fra studentevalueringen av studiekurs våren 2005 og høsten 2005

Fargekode: ORANGE for teori- og temakurs

Diagram 1B studentevalueringen av teori- og temakurs våren 2005 og høst 2005

Tabell 31*) Svarprosent for alle skjema (undervisningen) som er sendt til studentene 2003 (høst), 2004 og 2005 (vår)

	2003	2004		2005	
	høst	vår	høst	vår	høst
Studiokurs	49**)	55	54	59	52
Temakurs	68	63	66	59	59
Grunnkurs					58

*) tabell 31 finnes ikke i rapporten fra 2003 – 2004 som NOKUTs evalueringsutvalg la til grunn for sine kommentarer på svarprosent.

***) inklusiv diplomstudenter

3 IMPLEMENTERING, ERFARINGER OG FORTSATT ARBEID

På dette punktet henvises det til avsnitt 1.1.2 Kvalitetsutvikling av utdanningstilbudene (side 5-6) i Virksomhetsplan 2006:

1.1.2 Kvalitetsutvikling av utdanningstilbudene

Departementet har satt opp et mål om at de vitenskapelige høgskolene skal sørge for at flere studenter gjennomfører studiene på normert tid. AHO vil påpeke at institusjonen har en meget høy gjennomføringsprosent og lav gjennomsnittlig tidsforbruk i forhold til sektoren generelt. En ser i liten grad mulighet for ytterligere produktivitet på grunn av:

- Meget strenge kvalitetskrav til avsluttende eksamen.
- Studenter behov for avbrudd for praksis i løpet av studiet.

Delmål

- AHO skal øke sin studiepoengproduksjon i samsvar med økning av opptak. Opptakstill avhenger av avklaringer med departementet om institusjonens produksjonsmål og basisfinansiering.
- AHOs prosjektorienterte undervisning innebærer undervisnings-, veilednings- og vurderingsformer som kvalitetsreformen har søkt å styrke i UH-sektoren. Kvalitetsreformen ved AHO har derfor i større grad rettet seg mot innhold mer enn struktur.

Som del av kvalitetsreformen har AHO likevel gjennomført omfattende kvalitetssikring av utdanningstilbud. Spesielt viktig er her:

- Gjennomgang av diplomordning og styrking av faglig veiledning ved diplom.
- Revisjon av grunnundervisning (første tre år).
- Kvalitetssikring av sensorordninger.

I 2006 vil arbeidet med kvalitetsforbedring først og fremst rette seg mot kvalitetsheving av teoriundervisningen og av masterdelen av undervisningen. Delmålene som settes er en konsekvens av hovedmål om elitesatsing og sammenheng mellom undervisning på masternivå og FoU aktiviteten.

Delmål

- AHO skal i løpet av 2006 ha gjennomført prosesser for faglige prioritering i masterundervisningen og redefinert faglig profil for de ulike undervisningstilbudene.
- AHO skal i løpet av 2006, på basis av pilotprosjektet for utvikling av landskapsarkitektur som fag ved institusjonen, ha utviklet revidert studieplan og strategier for sammenheng mellom studiet og FoU ved AHO.

Resultatmål

Minimum 20 % av avlagte diplomer skal være knyttet til instituttens FoU-satsinger.

Andre tiltak som gjennomføres i 2006 er:

- Gjennomgang av curriculum for teoriundervisningen de 3 første år.
- Gjennomgang av curriculum for fordypningskurs (temakurs 6 sp) i masterundervisningen.